

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích

Teologická fakulta
Katedra praktické teologie

Diplomová práce

ROLE MUŽE VE SPOLEČNOSTI POHLEDEM SOUČASNÝCH MLADÝCH ŽEN

Vedoucí práce:

Autor práce:

Studijní obor:

Ročník:

Mgr. Michaela Svobodová, Ph.D.

Bc. Pavla Vohradská

Etika v sociální práci

druhý

2009

Prohlašuji, že svoji diplomovou práci jsem vypracovala samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své diplomové práce, a to v nezkrácené podobě elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách.

14. duben 2009

Děkuji vedoucímu diplomové práce Mgr. Michaele Svobodové, Ph.D.
za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

OBSAH

ÚVOD.....	7
I. TEORETICKÁ ČÁST	9
1 ROLE	9
1. 1 Sociální role	10
1. 2 Muži a jejich měnící se role	11
1. 2. 1 Role muže jako otce	13
1. 2. 2 Role muže dnes	14
1. 3 Mužská a ženská role	15
1. 3. 1 Role muže a ženy v rodině a moderní společnosti	16
1. 4 Postavení ženy.....	18
2 ROZDÍLY MEZI MUŽEM A ŽENOU	20
2. 1 Rozdíly mezi mužem a ženou, dle statistických údajů	22
2. 2 Rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou	22
2. 2. 1 Komunikace obecně	23
2. 3 Některé další rozdíly mezi mužem a ženou	24
2. 4 Komplikace mezi manželi.....	25
2. 5 Rozdíly podle genderu	27
2. 5. 1 Proč si muži a ženy nerozumí?.....	28
2. 5. 1. 1 12 důvodů, proč potřebuje on ji.....	31
2. 5. 1. 2 12 důvodů, proč potřebuje ona jeho	32
2. 6 Rozdíly v mluvě muže a ženy	33
2. 7 Fáze lásky obecně	35

2. 7. 1 Fáze lásky u mužů	36
2. 7. 1. 1 Jednotlivé fáze	36
3 ROVNOST MUŽŮ A ŽEN	38
3. 1 Znamená rovnocenná příležitost stejné odměny pro muže a ženy?... 39	
3. 2 Rozdíly v platových odměnách mezi mužem a ženou	40
3. 3 Muži na okraji? Znevýhodnění mladých mužů bez maturity?.....	41
3. 4 Rovnost šancí mužů a žen v České republice	44
3. 4. 1 Průměrná mzda v České republice	45
3. 5 Rovnost mužů a žen v Evropské unii.....	47
3. 5. 1 Plán Evropské unie pro dosažení rovnosti	47
II. PRAKTICKÁ ČÁST	49
4 Kvalitativní výzkum.....	49
4. 1 Metodika	50
4. 2 Rozhovor	51
4. 3 Výzkumný cíl.....	53
4. 4 Přípravná fáze výzkumu.....	54
4. 5 Cíle a hypotézy.....	55
4. 6 Realizační fáze výzkumu	55
5 Výzkum.....	57
5. 1 Diskuze.....	68
ZÁVĚR.....	74
Seznam použitých zdrojů.....	76
III. PŘÍLOHOVÁ ČÁST	84
Seznam příloh	84

Příloha I.....	85
Příloha II.	87
Příloha III.....	89
Příloha IV.....	91
Příloha V.	94
Příloha VI.....	96
Abstrakt.....	98
Abstract.....	99

ÚVOD

Cesta k tématu mé diplomové práce nebyla vůbec jednoduchá a v žádném případě jasná hned z počátku. Věděla jsem, že bych chtěla zpracovat jiné téma než bylo téma mé bakalářské práce, i když v případě úpravy a rozšíření bakalářské práce by bylo zajisté jednodušší a méně pracné. Vypadá to, že se ráda zkouším, co dokážu, a pokud jde o poznání nových věcí málokdy si vše snažím usnadnit. Avšak přes rozhodnutí věnovat se jinému tématu, mě zrovna myšlenka týkající se psaní o genderových stereotypch vůbec nenapadla.

Stále jsem svůj zájem směřovala zcela jinam. Myslím si, že mám poměrně dost zkušeností s mentálně postiženými lidmi, se kterými se stýkám na různých akcích a ve volnočasových aktivitách už od střední školy. Pravidelně dělám průvodce souborům na festivalu SALVE CARITAS - SALVE VITA, kde právě tito lidé vystupují. Také jsem v této oblasti strávila spoustu svých školních i mimoškolních praxí od střední školy, a tak jsem i díky svému pravidelnému kontaktu s nimi chtěla, aby se právě téma mentálně postižených stalo tématem mé diplomové práce. Přišlo mi to vzhledem k intenzitě kontaktu a zkušenostem s těmito lidmi téměř jako jediná možnost, protože jsem odmítala rozšířit svoji bakalářskou práci.

Když jsem nastoupila na navazující magisterské studium stále jsem předpokládala, že se má diplomová práce bude týkat právě výše zmíněného tématu. O jiném jsem moc neuvažovala až do doby návštěvy přednášek „Úvodu do problematiky gender“. Po vypsání témat na závěrečné práce z tohoto předmětu jsem si začala pohrávat s myšlenkou, že bych opustila stávající úvahy o své diplomové práci a začala se zabývat tématem velice zajímavým, ale především pro mě částečně novým a do hloubky neprozkoumaným. Zaujalo mě jedno z uvedených témat, a tak jsem začala uvažovat o změně tématu a rozšíření svých znalostí a přehledu v této oblasti. Přesto jsem stále vyčkávala, právě možná ze strachu pouštět se do něčeho pro mě zatím málo známého, avšak vyzkoušet

sama sebe, jak to zvládnu bylo dost lákavé. Když už byla všechna témata rozebraná, zůstalo jediné volné a právě to, které mě zaujalo na první pohled. Nezbyvalo než se rozhodnout. Téma pro mě bylo velice přitažlivé a zároveň nové, proto jsem si ho nakonec zvolila.

Téma mé diplomové práce je: *„Role muže ve společnosti pohledem současných mladých žen.“* Cílem práce je zjistit pohled dnešních mladých žen na roli muže ve společnosti, což nám napovídá i název práce. Cíl práce je zjišťován pomocí polořízených rozhovorů s mladými ženami ve věku od 20ti do 30ti let, kde důležitou roli hrají právě jejich názory na muže. Dále je zde zpracována odborná literatura týkající se dané problematiky, či jiné zdroje týkající se této oblasti. Cílem práce by měl být i etický rozměr daného problému týkajícího se role mužů ve společnosti. Především, jaký pohled na tuto problematiku mají současné ženy. Doufám, že se mi povede tento rozměr správně vystihnout.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ROLE

Každý člověk má ve svém životě role, které musí plnit. Člověk může plnit více rolí současně, některé pak plní lépe, jiné hůře.

Podle Matouška jsou role „standarty chování, očekávaného od jedince v určité sociální pozici, které určují kdy, kde a co má vykonat. Tyto standardy zároveň určují, co on může očekávat od druhých v případě, že danou roli přijme, nebo nepřijme. Prostřednictvím role je společenská pozice realizována. Různé role zastávané jedním člověkem mohou být v souladu nebo v konfliktu. Konflikt může být i uvnitř jedné role.“¹

„Role muže i ženy byla vždy jasná. S výjimkou několika málo míst na této planetě vládl vždy muž. Jeho zodpovědností bylo zajistit obživu a ochránit svůj kmen či rodinu. Žena se starala o zbytek – o stravu, o chod domácnosti, o děti...“²

Pochopení významu pojmu role můžeme znázornit třeba na muži, který má ve společnosti určité postavení. Pokud se vztahů týká k dětem plní roli otce, a k manželce roli manžela a je zaměstnán jako učitel, tudíž plní ještě roli podřízeného vůči řediteli školy.

Role tedy dělíme na:

- a) dlouhodobé - např. role otce
- b) krátkodobé - např. role studenta
- c) připsané - např. role muže
- d) získané - např. role ředitele podniku
- e) vnucené - např. role nedobrovolně nezaměstnaného³

¹ MATOUŠEK. O. *Slovník sociální práce*, s. 190.

²HAJZER, T., *Manuál dobré hospodyně*, *Peoplecomm*. Dostupný z WWW: <<http://blog.peoplecomm.cz/clanek/manual-dobre-hospodyne->>.

³ Srov. DLOUHÁ, I. *Sociologie : Sociální role*. Dostupné z <http://ucebnice.bigyzr.cz/ucebnice.aspx?kod=V-28&kap=2-7>.

1.1 Sociální role

„**Sociální role** je očekávaný způsob chování, který se váže k určitému sociálnímu statusu. Každá osoba hraje více rolí, a to jak nezávisle (student ve škole, zákazník v obchodě, zaměstnanec v práci), tak souběžně (např. otec a manžel v rodině). V některých situacích dochází ke konfliktu rolí, kdy jsou očekávání spojená s jednou z rolí jedince v rozporu s očekáváními, která se vážou k roli jiné. Rozlišujeme 3 základní přístupy jedince k sociální roli: ztotožnění/identifikaci, distanc/odstup (jedinec roli navenek hraje, avšak vnitřně se s ní neztotožní), odmítnutí role.“⁴

Sociální role je chování, které je dáno sociálním postavením jedince. Role je jeho flexibilní stránkou. Postavení jedince se nemůže vyskytovat bez role, stejně jako role jedince se nemůže vyskytovat bez postavení.

Role je tedy chování, které očekáváme, a které zároveň vyplývá z postavení člověka ve společnosti. Lidé vědí, že od každé role je očekáváno jisté chování, a proto se tato očekávání snaží uskutečnit. Pokud by se jedinec nechoval podle očekávání, společnost by ho přinutila chovat se očekávaným způsobem za pomoci různých sankcí, pokut atd.⁵

„Se sociální rolí souvisí i další pojmy – pozice a status. **Pozice** člověka je poloha jedince ve struktuře určité skupiny nebo organizace, např. matka, otec, syn či šéf a podřízený. **Status** je souhrnné vyjádření pozice člověka v určité společnosti, skupině, spojené s mírou ocenění ze strany druhých.

Určuje práva a povinnosti svého držitele vůči druhým lidem. Určuje také, jaké chování budou druzí lidé očekávat od držitele statusu v různých situacích.

Status je ve všech společnostech distribuován více či méně hierarchicky s tendencí přiznávat nejvyšší status omezenému počtu lidí.

⁴ Sociální role, *Wikipedie*. Dostupné z http://cs.wikipedia.org/wiki/Soci%C3%A1ln%C3%AD_role

⁵ Srov. DLOUHÁ, I. *Sociologie : Sociální role*. Dostupné z <http://ucebnice.bigyzr.cz/ucebnice.aspx?kod=V-28&kap=2-7>.

Rozlišujeme:

- a) **status vrozený** (status biologicky přidělený - pohlaví, rasa, věk, etnický původ)
- b) **status připsaný - askriptivní** (status, který člověk získá bez vlastní zásluhy, v důsledku sociálních okolností, zejména dědictví)
- c) **status získaný** (vzdělání, profese, ...)

Status umožňuje určit sociální distanci mezi dvěma osobami a stanovit jejich místo v sociální hierarchii uvnitř skupiny. Pro lepší pochopení statusu a jeho měření je používán syntetický status, který se skládá ze šesti komponent: objektivní charakteristika profese, prestiž profese, nejvyšší dosažené vzdělání, podíl na moci, příjem a životní způsob. Snaha zviditelnit vlastní sociální status vede k užívání statusových symbolů (značka auta, lokalita bydliště, značka oděvů, členství v klubech, charita,...).“⁶

1. 2 Muži a jejich měnící se role

„Osobnostní rozvoj mladých mužů. Mužské sebepojetí je ve větší míře spojováno s důrazem na osobní stabilitu, odolnost a schopnost sebezprosažení.“⁷

„Dnešní muž přesně neví, co od něho rodina a společnost očekávají. Je z toho zmaten a frustrován.“⁸

⁶ Přednáška č. 02. *Přednáška č. 02*, Dostupný z WWW:<http://lode.uhk.cz/pdf/ucitel/petrija2/p%C5%99edn%C3%A1%C5%A1ka_%C4%8D__02.htm>.

⁷ VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II.*, s. 39.

⁸ ŠULC, F. Domestikace muže. *AZ rodina*. Dostupné z <http://www.azrodina.cz/2106-domestikace-muze>.

Přibližně ještě před třiceti lety, bychom jen ztěží mohli potkat muže na procházce nebo na dětském hřišti (pískovišti) s dítětem a tím spíše, když by dítě bylo ještě v kočárku. Nový jev otců v současnosti ukazuje, že se muži snaží více o své děti pečovat a věnovat se jim. Tento úkaz sílí především od konce osmdesátých let, a jak můžeme pozorovat, týká se to i Česka, kde se tento fenomén také vyskytuje.

Toto je jedna z oblastí, kde se role mužů nejvíce změnila. Podle výzkumů jejich role otců naznačují, že zásluhou této role muži zjevně opouštějí tradiční formy mužství. Rodičovská dovolená pro otce nově narozených dětí, má za cíl upevnit vztah otce a dítěte a být podnětem pro otce, aby se aktivně zapojili do péče o své potomky.

Změna role mužů se neprojevuje pouze ve vztazích mužů k ženám, ale i ve způsobu jejich chování k jiným mužům, novým činnostem a významným sociálním institucím, které jsou oblastí mužů. V roce 2002 bylo založeno centrum pro muže – REFORM, které usiluje o rovnost pohlaví tak, že pomáhá zlepšovat životní situace mužů a mobilizovat rozvoj mužských pramenů v oblastech, které nepatří k tradičním mužským oblastem.⁹

Muž přestal být v poslední době jediným a základním živitelem rodiny a většinou dnes očekává, že i jeho manželka bude pracovat. „Objevem „Dobré A Neškodné Antikoncepce“ (zkratka DANA se opravdu tehdy používala) muž postupně přestal rozhodovat o počtu svých potomků. Regulace počtů přešla na ženu, která toho využívá. Je to ztráta sociální role, nebo její rozšíření? A pro kterou stranu?“¹⁰

Muži jsou obvykle vnímáni jako mocné a nadřazené pohlaví, zatímco ženy jsou chápány spíše jako oběti omezování, které trvá již řadu generací, pro které je nezbytné přijmout neobvyklá opatření a zvýhodnění. Toto stanovisko je základem

⁹Srov. Změna tradiční role mužů. *Norway the official site*. Dostupný z WWW: <<http://www.noramb.cz/policy/gender/male/male.html>>.

¹⁰Srov. ŠIKLOVÁ, J. Mění se role muže a ženy. *Feminismus.cz*, Dostupný z WWW: <<http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=2112095>>.

pro dosažení rovnoprávné pozice žen. Zároveň však představuje určité pochybení při chápání mužů jako pohlaví. Muži nejsou sourodou skupinou a také nemůžeme mluvit o samotné mužské roli. Pokaždé není mužství znamením moci. Muži mají celou řadu různých životů a mají celou řadu různorodých zájmů.¹¹

1. 2. 1 Role muže - jako otce

Emancipace mužů v soukromé sféře by mohla doplnit masivní vstup žen do veřejného života. Tento proces je však niternější, pomalý a nesmělý. Není divu, že se muži k dětem nehrnou – je pro ně obtížné vzdát se výhod, jež jim jako skupině mocenská struktura dnešního společenského uspořádání dává, riskují ztrátu úspěchu měřeného penězi, materiálními statky či mocí, někdy i újmu prestiže v očích mnohých žen. V pečovatelské roli se navíc ani nehodí užívat jazyka jako „uspět“, „dokázat“, „prosadit se“, „prestíž“ či „ambice“; očekává se citové pouto nebo „přirozená mateřská/ženská láska“.¹²

Ve vztahu k dítěti není otci dána žádná specifická role a to ani sociálně ani biologicky. Jestliže se otec dítěti věnuje, vzniká mezi nimi podobné spojení jako u matky. Děti jsou schopné se citově upnout na oba rodiče. K otci je vztah dítěte sekundární a tak se v něm ukazuje zkušenost, kterou dítě vytěžilo ze svého vztahu s matkou. Z toho vyplývají jisté očekávané způsoby chování. Tento vztah s otcem se může stát jakýmsi zdrojem jistoty a bezpečí, avšak zároveň může tento vztah být i zdrojem určité stimulace. Dítě si tímto vztahem může zlepšovat špatné zkušenosti a vynahrazovat nevyhovující vztah s matkou. Otcové představují pro své syny vzor mužského chování. Otec se jistým způsobem ztotožňuje se svým synem. Přeje si, aby mu byl jeho syn, co nejvíce podobný. Především by měl vyplnit otcovy životní plány. Otec má snahu, aby jeho syn měl totožné představy

¹¹ Srov. Změna tradiční role mužů. *Norway the official site*, Dostupný z WWW: <<http://www.noramb.cz/policy/gender/male/male.html>>.

¹² Šmídová, I. Nový muž, nový otec, *Literárky v síti*, Dostupný z WWW: <http://www.literarky.cz/index_o.php?p=clanek&id=1363>.

o mužské roli, jako má on sám. Tento postoj se nejvíce projevuje k synovi, který je prvorozený. Před narozením dítěte si otec vytváří představy, jak by měl jeho syn vypadat a jaká má mít očekávání. Tyto představy se mohou během času měnit. Oba rodiče se ke svým dětem snaží chovat zodpovědně, avšak otcové takto jednají méně z toho důvodu, že určitá sociální norma stanovuje, aby se dítětem v raném věku zabývala především jeho matka. Určitým způsobem se diferencuje i chování otců a matek ke svým dětem v jejich rodičovské roli. Pokud si otec hraje s dítětem, jejich hra je aktivnější a podněcuje vyšší tělesný pohyb. Otcové motivují dítě v kognitivním vývoji a v jejich nezávislosti.¹³

1. 2. 2 Role muže – dnes

V dnešní době se muži již nestaví do role ochránců svých žen a dětí. Této role se muži postupem času vzdali. Zaplatit jinou obranu z daní jako policii, správní systém a podobně bylo pro muže mnohem pohodlnější, než nosit neustále u sebe nějaké zbraně.¹⁴

Tyto změny týkající se postavení rolí muže a ženy a především jejich změny se vyvíjely převážně pomalu a ve velké tichosti, nebo podáním některých provokujících článků rozebírajících toto téma. Tato změna přicházela i ve formě různorodých debat.¹⁵

Ještě v dnešní době je spousta zemí, kde takovéto podobné změny v tradičních postojích k sociálním rolím muže a ženy doposud neproběhly. Žádostiví mladí lidé se domnívají, že mohou tuto fázi přeskochit a vložit své

¹³ VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie*, s. 98.

¹⁴ Srov. ŠIKLOVÁ, J. Mění se role muže a ženy. *Feminismus.cz*, Dostupný z WWW: <<http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=2112095>>.

¹⁵ Srov. Šiklová, J. Mění se role muže a ženy. *Feminismus.cz*. Dostupné z <http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=2112095>.

soudobé postoje do druhých kultur předpovídat, co se bude dít dále. Většinou se, ale příliš velký spěch nevyplácí, a proto to ani nefunguje.¹⁶

„Současné společenské klima klade důraz na rovnost pohlaví, na individuální volbu a seberealizaci, což v tradičně pojímaném modelu manželství je jen obtížně slučitelné.“¹⁷

1.3 Mužská a ženská role

Mužská a ženská role se v průběhu času mění. Změna pojetí mužské a ženské role má rozdílný význam pro každého z nich. Ženy těmto změnám rozumí spíše pozitivně, především jako dosažení rovnoprávnosti. Z toho pro ženu vyplývá zvýšení ocenění z pohledu ostatních a možnosti získat lepší sociální pozici. Žena se dnes stává více dominantní, samostatnější a svobodnější. Ženy sice získaly vyšší společenské postavení díky emancipaci, avšak přesto je na ně kladena dvojitá zátěž a to dvojitá role ženy – mateřská a profesní.¹⁸

Co se týká mužů, tak pro ně nebylo žádným velkým ziskem vyrovnání pohlavních rolí. Takováto změna přispěla k jejich bezradnosti. Muž přišel o svou zjevně dominantní společenskou pozici. V současnosti není role muže přesně sociálně ohraničena, podobně jako ženská pozice. Každý z nich ji vykonává podle svých představ a pravomocí. Tato schopnost volnosti přinesla řadu možností, ale i ochuzení o určitou jistotu.¹⁹

Ženy si v současnosti vykládají mužskou roli nejednoznačně a kolikrát i v protikladu. Velice často ji vymezují s použitím velmi rozdílných, občas

¹⁶ Srov. Šiklová, J. Mění se role muže a ženy. *Feminismus.cz*. Dostupné z <http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=2112095>.

¹⁷ HRUŠKOVÁ, M., - KOZLOVÁ, L., Rodina z hlediska uspořádání genderových vztahů a rolí. In ŠRAJER, J., MUSIL, L., *Etické kontexty sociální práce s rodinou*, s. 31

¹⁸ Srov. VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie*, s. 314

¹⁹ Srov. VÁGNEROVÁ, M., *Vývojová psychologie*, s. 314

i vzájemně se vylučujících atribut a rysů. Objevuje se zde nutnost idealizovaného a dominantního muže, který by byl oporou, a zároveň potřeba partnera na stejné úrovni, který by se účastnil na vykonávání všech povinností. Nejednoznačnost definice je typická pro mateřskou a otcovskou roli.²⁰

Děti se také učí svým rolím prostřednictvím pozorování. Pokud většina mužů nepere ponožky, které nosí, jejich synové budou mít tendenci označovat praní prádla za ženskou práci. Dcery, které sledují své matky a jejich zkrášlující rituály a domácí práce, získají stejná sdělení.²¹

1. 3. 1 Role muže a ženy v rodině a moderní společnosti

Chování mužů a žen vzhledem k manželství se přizpůsobuje pojetí tradičního modelu manželství. V dnešní době jsou typické především svatby ve vyšším věku, snížení počtu dětí, někdy až bezdětnost a odmítání sňatků vůbec. Vztahy podstupují velkým změnám a ve spojitosti s těmito změnami se mění i koncepce tradiční rodiny, která je závislá na přesném vymezení rolí. Vztahy mezi muži a ženami jsou doplňující. Osobnost ženy je spojena působením v souvislosti s rodinou. Pokud žena pracuje a také vydělává, má ve srovnání s mužem nižší příjmy. Okolí vnímá ženu především jako manželku a matku, zatímco muž je ten hlavní živitel. S vývojem moderní společnosti a osamostatňováním žen dochází i k přeměně vztahů v rodině. V moderním vzoru rodiny se zvyrazňují stále větší nerovnosti. Muž se více zaměřuje na veřejnou oblast a placenou práci, žena na rodinu a domácnost.²²

²⁰ srov. HRUŠKOVÁ, M. - KOZLOVÁ, L, Rodina z hlediska uspořádání genderových vztahů a rolí . In ŠRAJER, J, MUSIL, L, *Etické kontexty sociální práce s rodinou.* s. 31- 32

²¹ Srov. RHODE, D. L. *Speaking of sex.*, s. 47

²² Srov. HRUŠKOVÁ, M. - KOZLOVÁ, L, Rodina z hlediska uspořádání genderových vztahů a rolí . In ŠRAJER, J, MUSIL, L, *Etické kontexty sociální práce s rodinou.*, s. 31- 32

Role ženy a muže se postupem času začaly prolínat a zaměňovat. Pokládáme si tedy otázku, zda je to dobré či špatné. Toto je, ale velice individuální a záleží, z jakého úhlu pohledu to vidíme. Vzniká tím problém, co se vlastně očekává od mužské a ženské role.²³

Bezpochyby je pošetilost tvrzení, že žena má být doma u plotny a starat se o domácnost, děti a popřípadě o tzv. manželské povinnosti. Toto tvrzení však dnes většina mužů nepovažuje za podstatné. Je jednoznačné, že každá žena i muž mají právo mít své koníčky, zaměstnání a volný čas. Pokud spolu dva lidé žijí a mají společnou domácnost, měl by chod domácnosti součástí povinností jich obou. A práci v domácnosti by si měli rozdělit spravedlivě. Pomocí kooperace budou spolu sdílet domácnost právě tak, jak to vyhovuje jim, jako páru.²⁴

V dnešní době nejsou mladé ženy vedeny k schopnostem starat se o domácnost, vaření apod. Toto jim téměř nic neříká. O takovéto činnosti se začnou starat, pokud je k tomu donutí okolnosti při osamostatňování, nebo ze zájmu o partnera. Zato mladí muži se v dnešní době sami umějí velice dobře postarat o chod domácnosti od vaření až po starost o děti.²⁵

Na druhou stranu může u mužů stále přetrvávat striktní názor, že žena má být doma u plotny a muž je ten, kdo se stará o vše ostatní a především o financování. Pokud muž, který se téměř dokonale umí postarat o domácnost, bydlí se ženou, která to neumí a ani není z domova zvyklá pomoci, tyto role se vymění. Aby se toto přiblížilo k dokonalosti, měli by si partneři rozdělit své role a úkoly. Tento jev může způsobit, že bude chybět definice: co to znamená být muž a co vlastně je role muže a jaká je náplň této role. Můžeme pak, ale tvrdit, že ani není jednoznačná role ženy a co bychom od ní měli očekávat. Právě toto vnáší do životů mužů i žen značné rozpaky. Muž neví, zda má ukázat své schopnosti

²³ Srov. BALCAR, T. Role muže a ženy v moderní společnosti. : *Rodina a vztahy*. Dostupné z <http://www.vasedeti.cz/clanky.php?clanek=3175&nazev=Role%20mu%C5%BEE%20a%20%C5%BEE%20v%20modern%C3%AD%20spole%C4%8Dnosti>

²⁴ Srov. Tamtéž.

²⁵ Srov. Tamtéž.

starat se o domácnost, umění vyžehlených košil a podobně, a pokud tohle ukáže, nebude si žena o něm myslet, že chlap by měl vypadat jinak? A co žena, jakou svou roli před mužem ukázat? Jakou ženu muž chce? A jakého muže chce v dnešní době žena? Muže, „typ můj otec“ anebo muže všestranně připraveného na život, kterého vlastně může sem tam zneužít, a který je schopen ji téměř ve všem nahradit?²⁶

1.4 Postavení ženy

„Učit ženě nedovoluji. Žena nemá mít moc nad mužem, nýbrž má se nechat vést. Vždyť první byl stvořen Adam a pak Eva. A nebyl to také Adam, kdo byl oklamán, ale žena byla oklamána a dopustila se přestoupení. Spasena bude jako matka, jestliže setrvá ve víře, lásce, svatosti a střízlivosti.“²⁷

Na druhou stranu se i v bibli píše, že člověk byl stvořen jako muž a žena, ne jen muž nebo pouze žena, ale muž a žena. Měli by si být tedy rovni. Přesto všechno však nejsou rozdíly překonány. Dříve se se ženou spojoval kult plodnosti. Rozdíl mezi ženou a mužem, tedy není rozdíl vyššího a nižšího, rozdílnost je v poslání. V seriózních církvích náleží ženě kněžství královské – muž jí tedy slouží.²⁸

Můžeme nebo i musíme nesouhlasit s učením učitelů různých směrů, kteří nám tvrdí, že žena je méněcenná, protože byla stvořena z mužova žebra. Avšak není ani pravda, že je žena zcela rovnocenným partnerem muže. Každý z nich má ve svém životě jiný úkol, to však, ale nesnižuje jednoho a nevyvyšuje druhého. Mezi mužem a ženou nejsou jen fyzické rozdíly, rozdíly pozorujeme i v tom, že

²⁶ Srov. BALCAR, T. Role muže a ženy v moderní společnosti. : *Rodina a vztahy*. Dostupné z <http://www.vasedeti.cz/clanky.php?clanek=3175&nazev=Role%20mu%C5%BEE%20a%20%C5%BEE%20v%20modern%C3%AD%20spole%C4%8Dnosti>.

²⁷ Srov. BUBÍK, R. Role ženy. *Apoštolská církev: Česká republika* Dostupné z <http://www.apostolskacirkev.cz/view.php?cislocianku=2004032801>.

²⁸ Poznámky z přednášek teologické antropologie 2, doc. Vokoun Jaroslav, Th.D., 2ročník ESP, ZS.

každý z nich jinak přemýšlí, jinak reaguje. Z biblického pohledu se proto nedá souhlasit ani s emancipací žen a podobným úsilím. U Boha jsou lidé nepohlavní a právě proto si jsou před Bohem rovni. Muž a žena jsou stvořeni každý jinak, jako dva jedinci, kteří vytváří jeden celek a vzájemně se doplňují.²⁹

Muž a žena jsou si svým způsobem rovni a přece ne úplně, každý je určen k něčemu jinému – k jinému úkolu. Můžeme říci, že když se objevil hřích, tak Bůh stanovil autority. V bibli se říká, že všechny autority pocházejí od Boha. A s těmito autoritami byla také Bohem vymezena zodpovědnost. Z toho nám vyplývá, že muž je hlavou rodiny, což je dané právě Bohem, ale na druhou stranu má zodpovědnost za ženu a svoji rodinu. Žena je stvořena jako pomocnice muže.³⁰

Velkým problémem některých žen v dnešní době bývá nízká až téměř nemožná možnost seberealizace. Podle biskupa Apoštolské církve Rudolfa Bubíka nejde spojit dvě role, které by žena chtěla v dnešní době vykonávat. Nelze spojit, když se žena vdá a zároveň se chce realizovat. „Pokud se jednou vdáš, tvou hlavou se stává tvůj manžel a tvá seberealizace je v něm.“ Z toho vyplývá, že žena je částí nejen muže, ale i jeho povolání. Žena v každé situaci doplňuje svého muže. Žena, tím, že zůstává doma a dělá svému muži rodinné zázemí a stará se o děti, tak právě v tom plní Boží vůli, i kdyby už neudělala víc, co by se Božího díla týkalo.³¹

²⁹ Srov. BUBÍK, R. Role ženy. *Apoštolská církev: Česká republika* Dostupné z <http://www.apostolskacirkev.cz/view.php?cislocclanku=2004032801>

³⁰ Srov. Tamtéž.

³¹ Srov. BUBÍK, R. Role ženy. *Apoštolská církev Česká republika*, Dostupný z WWW: <<http://www.apostolskacirkev.cz/view.php?cislocclanku=2004032801>>.

2 ROZDÍLY MEZI MUŽEM A ŽENOU

Muž a žena jsou rozdílní, každý z nich má v životě jiný úkol. Rozdíly jsou patrné v komunikaci, myšlení apod. Muži a ženy mají i odlišný vývoj mozku. Žena je od přírody zaměřená na mateřskost, druhé osoby a celkově na sociální vztahy. Muž je více zaměřen na práci a technické věci obecně. Žena má odolnější organismus díky mateřství.³²

„Mozek žen je nepochybně menší než mozek mužů, ale to nemá žádný vliv na jeho výkon. Kůra jeho přední části – telencefalu – obsahuje asi 30 miliard neuronů a muži mají v průměru o miliardu korových neuronů buněk více než ženy. Přesto v testech všeobecné inteligence dosahují ženy o 3 % lepších výsledků, ale je to těsně na hranici statistické významnosti. V roce 1962 dostal Roger Sperry Nobelovu cenu za poznatek, že každá hemisféra telencefalu řídí jiné myšlenkové funkce. Levá hemisféra má převahu v sensorice a motorice pravé strany těla, matematice, verbálních schopnostech, logice, faktech, dedukcích, analýzách, praktických činnostech, řádu, paměti na texty, přímých liniích, jemných detailech. Pravá hemisféra má převahu v sensorice a motorice levé strany těla, tvořivosti a uměleckém nadání, vizuálním vnímání, intuici (nevědomé logice), nápadech (přeskocích mezi logickými řadami), představivosti, mnohoúrovňovém vnímání světa, melodiích písní, komplexním chápání, prostorovém vnímání, vnímání několika procesů současně.“³³

„Rozdíly endokrinologické (vliv hormonů) a neurofyzilogické (jiná stavba a naprogramování mozku) vedou k tomu, že v průměru ženy a muži vnímají vnější svět různě, a to jak na úrovni příjmu informací (smysly, receptory), tak na úrovni jejich vyhodnocení. Mohou se tedy lišit i výslednými reakcemi. Ale pozor, konkrétní parametry mají v populaci většinou gaussovské rozložení,

³² Poznámky z přednášek aplikovaná etika a náboženství, doc. Šrajer Jindřich, Dr. Theol., 2. ročník ESP, ZS.

³³ Vyskočil, F. Rozdíly mezi mužem a ženou. Mlčení a mluvení, testosteron a estrogen. *Časopis Vesmír*. Dostupný z [http://www.vesmir.cz/clanek/rozdily-mezi-muzem-a-zenou-\(2\)](http://www.vesmir.cz/clanek/rozdily-mezi-muzem-a-zenou-(2)).

a proto se nemusí týkat každého a každé. Lze říci, že asi 15–20 % mužů má „ženský“ mozek a asi 10 % žen má „mužský“ mozek. Výchova může posilovat či zeslabovat vrozené dispozice, takže při hodnocení konkrétních osob, včetně sebe, můžeme spíše mluvit o sklonu k tomu či onomu modu chování, které je často v dětství posilováno rodiči a přihlížejícími (dívkám říkáme, že jsou hezké a roztomilé, chlapcům většinou, jak jsou šikovní a silní).“³⁴

Ve skutečnosti, rodový rozdíl může posloužit jako zdůvodnění pro ženské a mužské role a pohlaví hierarchií. Zdůrazňuje mužské potřeby úspěchu a ženský zájem a péči o rodinu a posiluje dlouholeté stereotypy o podřízenosti žen a omezených příležitostech pro obě pohlaví.³⁵

„Snad se dá říct, že muži kladou větší důraz na přetváření objektivního světa. Jejich běžná činnost může mít ve zralé poloze podobu tvorby, v nezralé, zkarikované poloze podobu manipulace. Ženy zase více vnímají vztahovost, která má také svou nezdravou podobu. Pokud schopnost vytvářet skutečné vztahy nedozraje, vznikne pokřivený vztah, zrcadlící především vlastní potřeby, jimž má ten druhý sloužit. Vypořádat se s problémy můžeme - jako muži či ženy - mnoha způsoby. Měli bychom mít v zásobě celou řadu strategií, protože jejich vhodnost se různí podle povahy problému, který řešíme. Ať již sáhneme po spíše mužské, či ženské strategii, důležitá je jejich vhodnost a zralost.“³⁶

³⁴ Vyskočil, F. Rozdíly mezi mužem a ženou. Lovec a ochránkyně sídla. *Časopis Vesmír*. Dostupné z <http://www.vesmir.cz/clanky/clanek/id/6819>.

³⁵ Srov. RHODE, D. L. *Speaking of se*, s. 40.

³⁶ Pulas, J. Muž a žena - dva světy? (Rozhovor s psychologem Petrem Goldmanem). *www.Vira.cz*. Dostupné z http://www.vira.cz/knihovna/index3.php?sel_kap=370.

2.1 Rozdíly mezi muži a ženami dle statistických údajů

Výzkumy ukazují, že společenské postavení se projevuje i na zdravotním stavu rozdílně. V západní pospolitosti jsou na tom muži se zdravotním stavem hůře než ženy. Mezi těmi, kteří jsou ve věznici a těmi, kteří pravidelně berou drogy, je až nadprůměrné procento mužů. Délka života je u mužů v porovnání se ženami kratší. Ve školním věku je mnohem více neúspěšných studentů, či studentů, kteří mají problémy s chováním u mužského pohlaví, než u ženského.³⁷

Také se projevilo, že děti, které navštěvují předškolní a školní zařízení, ale i děti v rodině, pocítují jako nezbytnost být v kontaktu, jak s muži, tak i se ženami. Stále však převládá situace, kdy právě v těchto školních zařízeních mají ženy silnou převahu nad muži. V Norsku muži tvoří pouze sedm procent všech pracovníků v předškolních zařízeních a dvanáct procent je učitelů na nižším stupni základních škol. Vláda se snaží na tento problém poukazovat a zároveň podporovat rozsáhlejší rovnost pohlaví. Snaží se zvýšit počet mužů v těchto zařízeních.³⁸

2.2 Rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou

Komunikace mezi mužem a ženou je velmi složité téma a dá se říci, že i často rozebírané nejen odborně. Je známo, že si muži se ženami často nerozumějí. Muži jsou více materiálně založení a ženy zase citově. Muži a ženy se navzájem odlišují nejen fyzickým vzhledem, ale především způsobem, jakým jsou schopni řešit problémy. Mohou rozdíly mezi mužem a ženou zapříčinit odlišné hormony, které jsou přítomny v těle? Pravděpodobně ano. Pohlavní hormony mají vliv na funkci mozku. Muži a ženy jsou odlišní v mnoha různých oblastech, co se inteligence týká jsou všeobecně známé rozdíly v dovednostech

³⁷ Srov.

Změna tradiční role mužů. Dostupné z <http://www.noramb.cz/policy/gender/male/male.html>.

³⁸ Srov. Tamtéž.

vypořádávání se s matematikou či fyzikou – tyto obory bývají ženám vzdálenější. Znamé je také to, že muži se lépe vyznají v mapách, lépe se orientují v prostoru a mají odhad na vzdálenosti. Ženy bývají méně originální v různých směrech, zatímco muži originalitou až překvapují. Víme také, že rozdíly mezi mužem a ženou jsou rozpoznatelné již velice brzy, už u malých dětí v období batolete.³⁹

2. 2. 1 Komunikace obecně

Jednu z možných definic komunikace podle M. Nakonečného cituji:

„Komunikace (sdělování, dorozumívání se) u sociálně žijících tvorů, tedy nikoli jen u lidí, ale i u určitých druhů hmyzu a jiných živočišných druhů, se v různém stupni vyvinula způsobilost komunikace, tj. více či méně jednoduchého dorozumívání se (řeč<); prostředkem komunikace je chování (u zvířat např. určité dotečky, pohyby, vydávané zvuky, u člověka spontánní a stylizovaná gesta, určité způsoby jednání, mimika a pantomimika a zejména pak mluvená a psaná řeč, jazyk(<))“⁴⁰

Můžeme tedy říci, že v komunikaci jde především o předávání informací od jednoho objektu k druhému, jako přenos, či vytváření znalostí.⁴¹

„Základní struktura komunikace je pak tvořena těmito činiteli:

1. komunikátor (osoba sdělující), 2. komunikant (osoba přijímající sdělení) a 3. komuniké (obsah sdělení).“⁴²

³⁹ Poznámky z přednášek Úvod do problematiky gender, Mgr. Svobodová Michaela, Ph.D., 1. ročník ESP, ZS.

⁴⁰ NAKONEČNÝ, M. *Úvod do psychologie*, s. 447.

⁴¹ Srov. VYBÍRAL, Z. *Psychologie lidské komunikace*, s. 17.

⁴² NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*, s. 158.

2.3 Některé další rozdíly mezi mužem a ženou

Rozdíly mezi mužem a ženou ovlivňují hormony a jiná stavba a zaměření mozku. To má za následek, že muži i ženy vnímají svět různě. Nejen co se týká přijímání informací smysly a receptory, ale i jejich následného zhodnocení. Liší se tedy v jednotlivých reakcích na dané podněty. Ovšem toto se nemusí týkat každého muže a každé ženy. Můžeme říci, že určité procento mužů má „ženský“ mozek a naopak.

Výchovou můžeme posilovat či potlačovat vrozené dispozice. A při posuzování určitých jedinců můžeme, pak hovořit o sklonu k jednomu, či druhému způsobu chování, které bývá v dětství posilováno rodinou a okolím. Holčičkám se říká, že jsou pěkné a rozkošné. Klukům se většinou říká, že jsou silní a šikovní.⁴³

Pokud se zmíníme i o lidské sexualitě, rozdíly spočívají především v rozdílném zájmu o tuto oblast z pohledu obou pohlaví. U děvčat je zájem o tuto oblast méně výrazný. Ženy se více zaměřují na prožitky citové. Žena očekává od muže primárně zájem o její osobu, ale ne zájem o sex. Žena očekává ochranu, starostlivost, oporu. Těžko odděluje tělesné projevy od citů. Často spojuje svá gesta a sexuální chování s citovým prožitkem. Sexualita znamená pro ženu především citové odevzdání. Především žena má učit svého muže spojovat erotiku s prožitkem lásky.⁴⁴

„Ženy myslí složitěji než muži. Mnohem více se řídí společenskými konvencemi a morálními předsudky. Muži když něco chtějí, tolik o věci nepřemýšlejí a jednoduše si jdou za svým. Když něco řeknou, obvykle to tak také myslí.“⁴⁵

⁴³ Srov. Vyskočil, F. Rozdíly mezi mužem a ženou. Lovec a ochránkyně sídla. *Časopis Vesmír*. Dostupné z <http://www.vesmir.cz/clanek.php3?CID=6819>.

⁴⁴ Srov. Spojení sexuality se světem citů 10. část- Základní rozdíly mezi sexualitou ženy a muže. Dostupný z <http://www.vh-obrazy.com/view.php?cislocclanku=2008040014>.

⁴⁵ Proč muži a ženy myslí jinak. *Samuraj*. Dostupné z <http://www.samuraj.cz/svet-muze-clanek/proc-muzi-a-zeny-mysli-jinak-243/>.

2.4 Komplikace mezi manželi

Komplikace provázejí každou činnost, kterou vykonávají lidé a jsou přítomny v každém lidském vztahu. Připustí-li člověk, že tyto komplikace existují a on je částečně i jejich původcem, nakupení všech potíží a především neřešených problémů může mířit ke krizi. To ovšem nutí nějakým způsobem začít krizi řešit. Je zde také nebezpečí úniku. Krize, či partnerské neshody nejsou důvodem k pochybnostem.⁴⁶

Pokud jsou oba partneři ve stresu, může nastat ve společné domácnosti konflikt. Muži se uzavřou do sebe, mluví si v duchu sami k sobě a řeší své problémy. Ženy to vidí jako necitlivost a mlčení mužů je rozrušuje. Ženy oproti mužům se musí z problémů vymluvit, probírají veškeré možnosti a přemýšlejí nahlas. Ovšem tohle muže obtěžuje a chápou takovéto jednání jako žádost o okamžité řešení vyslovených problémů.⁴⁷

Muž má mozek specializovaný, a proto dokáže na konci těžkého dne odhodit své problémy za hlavu a nemyslí na ně. Mozek muže je velmi soustředěný a dokáže oddělovat a zachovávat informace a problémy. Ženy nedokáží s informacemi zacházet stejným způsobem. Ženě její problémy zůstávají v mysli a stále se jí promítají v hlavě. Žena se svých problémů dokáže zbavit pouze tím, že o nich bude hovořit. Pokud žena o problémech hovoří, nehledá jejich okamžité řešení, ale chce se od nich osvobodit. Pokud žena o svých problémech hovoří, nechce být přerušována a nechce ani slyšet různorodé návrhy, jak problém řešit. Žena od muže nečeká odpovědi. Potřebuje jen, aby ji poslouchal a vyjádřil podporu.⁴⁸

Štěstí v manželství můžeme očekávat především tam, kde se manželé navzájem snaží překonat vzájemnou rozdílnost. Velké rozdíly mezi manželi

⁴⁶ Srov. *Knihovna křesťanské literatury*.

Dostupné z http://www.knihovna.net/KNIHA/0054_t01.html.

⁴⁷ Srov. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*. Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

⁴⁸ Srov. PEASEOVI, A. a B. *Proč muži nedokáží dělat více věcí současně a ženy neustále mluví*, s. 36 – 37.

vedou většinou ke konfliktům a to z různých důvodů jako je: opustit rodiče, zejména vnitřně, rozdíly v prioritách, vztah k penězům, odlišné výchovné metody, nesplněná očekávání, neuspokojená touha po romantice, svody mimo manželství.⁴⁹

Konfliktům se však můžeme pokusit předcházet především vzájemným hlubším poznáváním se a společným odpočinkem.

Nejlepším řešením konfliktů je především o problémech mluvit a vzájemně o nich diskutovat. Důležité je také nebát se požádat o pomoc, o radu, obrátit se na nějakého odborníka, třeba i navštívit manželskou poradnu.⁵⁰

Ke konfliktům mezi manželi může docházet i díky rozdílným názorům. Oba jsou však přesvědčeni, že právě ten jejich názor je zamýšlen upřímně a tudíž právě jejich názor je ten správný. Avšak vyjádření dvou více či méně různorodých názorů si vymáhá řešení a zhodnocení, čím názor je ten více správný. Máme konflikty, které musí být řešeny. Takové konflikty nazýváme instrumentální – to znamená, že k uskutečňování můžeme použít pouze jedno řešení, nicméně v případě instrumentálního rozhodování nemůžeme mluvit o názorech, nýbrž o návrzích. (Např. Dovolená: manžel –hory, manželka – moře)⁵¹

Pokud se manželé neshodnou a nevyřeší konflikt tak, že teď jeden ustoupí a jednat se bude podle návrhu druhého, ale příště se uplatní návrh toho, který nyní ustoupil, např. teď se pojede k moři , ale příště na hory, jako další možné řešení může být kompromis.⁵²

Kompromis, ale není zcela ideální. Definice říká, že:

Kompromis je způsob rozhodování nebo výsledek sporů. Určuje takový důsledek, ke kterému jsou schopny přikročit všechny zúčastněné strany.

⁴⁹ Srov. Manželství -muži a ženy. *Ethos, časopis pro rodinu*.

Dostupné z <http://www.ethos.cz/konflikty-v-manzelstvi-a-rozdilnost-partneru-071.php>.

⁵⁰ Srov. Tamtéž.

⁵¹ Srov. PLZÁK. M, *Žena a muž*, s.43

⁵² Poznámky ze semináře krizové intervence, PhDr. Rostislav Nesnídal, 2ročník ESP, ZS.

Kompromis ale neznamená nejvhodnější způsob řešení rozporů, protože ve skutečnosti kompromis označuje ústupek nebo nenaplnění očekávání žádné z vyjednávajících stran. Nejpříznivější způsob řešení rozepře je dohoda ve smyslu všeobecného vítězství.⁵³

2.5 Rozdíly podle genderu

Podle Fafejty: „Termínem gender označujeme kulturní a sociální stereotypy a očekávání, které se pojí k jednotlivým pohlavím.“⁵⁴

Na genderu je podstatné, že ho můžeme měnit. Není pevný a závazný je pouze na základě norem. Jde o roli, ke které může každý dodávat svůj obsah. Není dáno, jaká jeho podoba je správná. Role nám je už od narození vštěpována a stává se součástí naší identity. Jde o určité mužství a ženství. Genderové rozdíly jsou zakořeněné a stále posilované ovlivňováním médií.

Velice nás ovlivňuje i reklama, která se podílí na změnách v obecném pohledu na ženy a muže. Výrobci alkoholu, kteří hledají nové spotřebitele, ukazují ženy v barech se skleničkou v ruce. A společnost to začíná vnímat jako normální. Takto se mění ženský gender. Ženství se přestává vylučovat s veřejným pitím alkoholu. Jiné reklamy naopak obecné stereotypy týkající se mužství a ženství tyto rozdíly potvrzují. Příkladem mohou být reklamy na prací prostředky.⁵⁵

Komunikace mezi mužem a ženou je velice složitý proces už jen proto, že je mnoho rozdílů mezi nimi. Díky těmto rozdílům vznikají různorodé konflikty, které by se měli lidé pokusit vyřešit opět komunikací tak, že o těchto problémech budou hovořit a budou se je snažit vzájemně vyřešit. Pokud nepomůže vzájemná snaha a komunikace, je dobré požádat o radu či pomoc. Nejprve se tyto potíže snaží lidé vyřešit v rámci rodiny, ale ne vždy je tento způsob efektivní, proto by

⁵³Srov. Kompromis. *Wikipedie*. Dostupné z <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kompromis>

⁵⁴FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. s 30.

⁵⁵Srov. Tamtéž

se lidé neměli bát obrátit se na odborníka, který jim může nejen poradit, ale i následně pomoci.⁵⁶

2. 5. 1 Proč si ženy a muži nerozumí?

„Muži a ženy se vyvíjeli rozdílně z nutnosti. Muži lovili, ženy sbíraly. Muži ochraňovali, ženy živily. V důsledku této pracovní specializace se jejich tělo a mozek začaly vyvíjet zcela odlišně.“⁵⁷

Muži a ženy jsou rozdílní, každý je určen k něčemu jinému. V průběhu let byla žena využívána k jiným věcem než muž. Tyto odlišnosti byly již v pravěku, antice apod.⁵⁸

V pravěku byli muži určeni k lovu potravy a byli považováni za rodinné ochránitele. U mužů se rozvinulo tzv. tunelové vidění, které bylo využíváno právě při lovu, především při míření oštěpem na kořist. Dnešní muž se biologicky neliší od muže v pravěku. Avšak v dnešní době je svoji manželkou osočován, že upřeně pohlíží na jiné cizí ženy. Ženy byly v pravěku považovány za ochránkyně obydlí. Měly za úkol sbírat a poznávat plody a starat se o děti. Ženy věnovaly svou pozornost rodinnému životu, proto se u nich zdokonalilo periferní vidění, které využívaly, když musely v okamžiku zjistit, kde se pohybují děti. Ženy také pozorují cizí muže, ale díky této dovednosti periferního vidění nejsou při této činnosti tak okaté.⁵⁹

Proč jsou rozdíly mezi muži a ženami a jejich biologickou daností tak zajímavé a atraktivní? Odpovědí může být, že je to právě proto, že se toto téma v posledních letech a možná můžeme říci i staletí dostalo do náhlého oběhu, čímž

⁵⁶ Poznámky ze semináře krizové intervence.

⁵⁷ PEASEOVI, A. a B. *Proč muži neposlouchají a ženy neumí číst v mapách*, s. 23.

⁵⁸ Srov. HOLEČEK, J. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*.
Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

⁵⁹ Srov. Hauserová, E. Proč muži sepisují psychobláboly a ženy je nadšeně čtou. *Feminismus.cz*
Dostupné z <http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=145720>.

jsme znejistěli. Genderové role nejsou jediné, co se v našem společenství unáhleně obměňuje. Ale pro člověka je to jedno z nejvýraznějších a nejdůležitějších hledisek života. A navíc je to mediálně poutavé téma. Právě proto tato diskuse o měnících se genderových rolích či narůstajícím feminismu vyvolává spoustu emocí. Vyplývá z toho základní změna něčeho, co bylo v životě člověka v minulých generacích, z velké části byl tento život docela vymezen. Ovlivněna je tím především vnitřně prožívaná identita a životní role ženy či muže.⁶⁰

⁶⁰ Srov. Hauserová, E. Proč muži sepisují psychobláboly a ženy je nadšeně čtou. *Feminismus.cz* Dostupné z <http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=145720>.

Muži a ženy jsou z jiného těsta:

MUŽ	Muži a ženy mají rozdílné skoro všechno: od kořínků vlasů (muži mají častěji lupy) až po paty u nohou (ženy mají jemnější kůži).	ŽENA
Hlas Čím více testosteronu, tím delší hrtan a širší hlasová štěrbina a tedy hlubší hlas. Hlubší hlas ženy vábí.	Děvčata jsou asi do dvanácti let tělesně stejně vyspělá jako chlapci, ale s pokračujícím věkem chlapcům přibývají svaly, zatímco dívkám tuk. Celkově tvoří tuk zhruba 15 procent tělesné hmotnosti muže a 25 procent ženy. Mužský mozek je v průměru o deset procent objemnější a o sto gramů těžší než ženský. mozek muže v klidovém stavu je aktivní ze dvou třetin, ženský z devadesáti procent. V abstraktním myšlení je lepší silnější pohlaví, v lingvistické inteligenci bývají muži pozadu. Ženy jsou mnohem vnímavější a předvídavější, skutečné riziko však poznají častěji muži: ženy totiž nervozita ochromuje.	Zrak Lépe rozlišují barvy a mají široké periferní vidění. Najdou více drobných předmětů než muži.
Kůže na zádech Muži mají na zádech mnohem silnější kůži, než na břiše. Chrání je proti útokům zezadu.		Kůže Mají pod kůží tukovou vrstvu, která je v zimě zahřívá. Na dotek jsou 10x citlivější než muži.
Chuť Dokážou spolehlivě identifikovat jen dvě chutě. Proto mají často chuť na „něco ostřejšího“.		Čich a chuť Ženský mozek dokáže při líbání odhalit rozdíly v genech a posoudit imunitní systém možného otce svého dítěte.
Intimita Intimní zóna zahrnuje genitálie, a stejně jako u žen i celou oblast hrudníku.		Intimita Intimní zóna je mnohem větší než u mužů. Kromě genitálií zahrnuje i hrudník, prsa, břicho a vnější oblast stehů až ke kolenům.
Tělesná stavba Mají vyšší kapacitu plic a srdce, jí ale o 10 procent méně tělesného tuku.		Učení Holčičky dříve mluví, lépe vyslovují. Méně než chlapci trpí dysgrafií, dyskalkulií, dyslexií.
Psychická odolnost Muži jsou psychicky odolnější a výkonnější.		Tělesná odolnost Jsou slabší, ale lépe snášejí fyzickou zátěž. Dokážou běžet maratón bez občerstvení.

Zdroj: ČESKÝ INSTITUT pro rozvoj a ochranu díla „VE SVĚTLE PRAVDY“⁶¹

⁶¹ VOPAVOVÁ, M. Proč si muži a ženy nerozumějí. *Český institut*. Dostupné z <http://ao-institut.cz/texty/Mozek/25-proc-si-muzi-zeny-nerozumeji.html>.

V knize Ženy jsou z prsu, muži z chujoše nám autoři velice s nadhledem popisují proč muži potřebují ženy a naopak. Pro odlehčení bych toto rozdělení ocitovala.

2. 5. 1. 1 12 důvodů, proč on potřebuje ji:

1. Aby při něm stála v dobrém i zlém. Kdo by mu přiděloval hranolky, až se bude dvakrát prodlužovat zápas?
2. Aby měl stálou sexuální partnerku. Takovou, která se hned nevyfoukne.
3. Aby mu pomáhala zbavovat se zlovyků. Aby ho upozornila, že mu něco visí z nosu.
4. Aby ji mohl brát na významné společenské akce. Třeba až vyhraje zápas v bowlingu nebo bude zvolen „bachorem roku“.
5. Aby měl rovnocennou partnerku. Potřebuje lepší rozložení váhy v autě, aby se gumy opotřebovávaly rovnoměrně.
6. Aby mu pomáhala v důležitých rozhodnutích. Visa, Master nebo American Express?
7. Aby měl vedle sebe někoho, na koho je spolehnoutí. Zvlášť jestli se před operací jmenoval Líza.
8. Aby mu vnesla trochu vzruchu do života. Nebo alespoň na jeho bankovní konto.
9. Aby měl vedle sebe někoho, kdo mu vždycky nabídne pomocnou ruku. Aby ho vykoupila na kauci.

10. Aby s ní mohl sdílet svůj život. Žádný z jeho bývalých přátel už ho nemůže ani cítit.

11. Aby s ní mohl mít rodinu. Jeho rozvedená sestra s pěti dětmi nemá kam jít.

12. Aby s ní žil a činil jí šťastnou. Když teď ve svých osmačtyřiceti letech přestal žít u matky.⁶²

2. 5. 1. 2 12 důvodů, proč potřebuje ona jeho:

1. Aby uprostřed noci vstal a zjistil, co způsobilo ten divný rámus. Proč by měla riskovat vlastní život, kdyby náhodou v obývacím pokoji číhal vražedný maniak se sekerou v ruce?

2. Aby na zahradě griloval maso. Proč riskovat vlastní hlavu, kdyby náhodou explodoval plynový gril?

3. Aby zasadil do stojanu vánoční stromeček. Proč také riskovat otřes vlastního mozku, kdyby se náhodou rozhodl zřítit a praštit ji do hlavy?

4. Aby vláčel těžké předměty. Proč by měla riskovat, že ji prasknou stehy po nových implantátech ?

5. Aby měla koho vzít s sebou na svatbu. Nebude přeci stát před oltářem trapně sama.

6. Aby měla nějakého sexuálního partnera. Proč by se právě ona měla stát skalní odběratelkou tiskovin typu „Sama a nadržená“?

⁶² COLLINSOVÁ,A, SULLIVAN,E, *Ženy jsou z Prsu, muži z Chujoše* s. 67- 69.

7. Aby měla na koho svalovat vinu. Proč se také chovat odpovědně jako dospělá?
8. Aby ho mohla otravovat a ztrpčovat mu život. Proč by do své narušené reality měla zabředávat jenom ona?
9. Aby měla společníka na cesty. Nebude přeci chodit k psychoterapeutovi sama.
10. Aby se s ním mohla o všechno dělit. Proč by měla platit hypotéku a účty za elektřinu sama?
11. Aby mu mohla dát svou lásku. Nebude se přeci osahávat sama.
12. Aby vynášel odpadky. Proč by měla jeho známé rozvážet z návštěvy domů právě ona?⁶³

2.6 Rozdíly v mluvě muže a ženy

Muži jako lovci potravy byli nuceni se umět vyznat v prostoru a především na dlouhých trasách. Měli svůj záměrný postup, jak úspěšně zasáhnout svůj cíl. Při lovení muži nemluvili a pokud ano museli si sdělit, co nejvíce informací, a pokud možno nejstručnějším způsobem jak to jen šlo.⁶⁴

Ženy oproti mužům musely komunikovat mezi sebou a především se svými dětmi. Ženy byly zaměřeny především na menší prostor. Byly donuceny

⁶³ COLLINOVÁ, A., SULLIVAN, E., *Ženy jsou z Prsu, muži z Chujoše*, s. 67- 69.

⁶⁴ Srov. HOLEČEK, J. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*. Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

dělat více věcí současně – připravovat pokrm, hlídat děti a čekat na muže, který se vracel z lovu.⁶⁵

Můžeme tedy říci, že dnes platí, že muži mluví především proto, aby si sdělili fakta. Zatímco ženy mluví s úmyslem získávat nová přátelství a uchovávat své současné vztahy. Je dokázáno, že když ženy poslouchají, umí v mozku separovat několik zvuků znějících současně a každý z nich zvlášť zpracovat.⁶⁶

Ženy mají velmi dobře rozvinutou schopnost řeči. Mluví hodně a rády. U žen jsou na řeč zaměřeny konkrétní části mozku, a tak se jeho další části mohou zaměřit na jiné věci, čímž jsou ženy schopny během hovoru dělat více různých věcí současně. To, že u žen existují části mozku zaměřené na řeč zapříčiňuje, že se ženy učí lépe a rychleji cizím jazykům, než muži. Také lépe zvládají gramatiku a mají čitelnější písmo.⁶⁷

Vlastnosti lidí v pravěku jsou dobře známy, ale ne každý si jich všímá v dnešním světě. I dnes si kolikrát muž podvědomě zvolí tu polovinu postele, která je blíže ke dveřím tak, aby chránili vchod, dříve vchod do jeskyně. V současnosti ženy ve spánku zaznamenávají zvuky o vysoké frekvenci, které je vždy probudí, jelikož to může být zapříčiněno pláčem dítěte. Zatímco muže to v jeho spánku nemusí ani ovlivnit.

Muži nedokáží dělat více věcí současně, výjimku tvoří řízení auta, kdy většinou současně poslouchají rádio. Proto můžeme říci, že muži při stresové situaci dokáží problémy oddělit a zabývat se jinými věcmi. Zatímco ženy přemýšlí nad několika věcmi zároveň a problémy se jim neustále motají v hlavě a odstranit je dokáží pouze mluvením. Dalším rozdílem v mluvě ženy a muže je, že ženy mluví nepřímě. Spíše dělají narážky, chodí okolo. Nepřímá mluva je velice dobrá potřeba pro udržování vztahů. Ženy jsou na všechno, co je řečeno

⁶⁵ Srov. HOLEČEK, J. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*. Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

⁶⁶ Srov. Tamtéž.

⁶⁷ Srov. PEASEOVI, A, a B, *Proč muži nedokáží dělat více věcí současně a ženy neustále mluví*, s. 34.

citlivější a téměř hned nebo po kratší době vycítí, o co jde. Zatímco muži hovoří neustále přímo a vše berou doslova.⁶⁸

Jelikož není řeč u mužů speciální zručností mozku, utváří ji pouze levá hemisféra, ve které nemá řeč žádnou určitou pozici. Začne-li muž hovořit, uvádí se v činnost celá levá hemisféra mozku a snaží se nalézt centrum řeči. A protože žádné nalézt nemůže, tak muži v konverzaci příliš nevynikají. Malí chlapci, když nastoupí do školy, tak se jim moc nedaří. Verbální schopnosti u chlapců jsou v porovnání s verbálními schopnostmi dívek slabé, z toho plyne, že mají problémy s jazyky a humanitními předměty.⁶⁹

2.7 Fáze lásky obecně

Obecně má láska tři fáze, které na sebe navazují. První období je smyslná touha, která trvá hodiny, dny, někdy i týdny. Projevuje se především tělesnou, neverbální přitažlivostí. Druhé období nazýváme milostné zaslepení projevující se nepřetržitým myšlením na milovanou osobu. Člověk se koncentruje jen na dobré stránky partnera a ty špatné vlastnosti ignoruje.⁷⁰

Můžeme říci, že jde o jakousi lest přírody, kterou se snaží být nápomocna k utvoření spojení dvou lidí a k následnému zplození potomka. Přibližně po devíti až dvanácti měsících tato lest odezní a muž i žena procitnou do někdy až nepříjemné skutečnosti. Třetím a posledním obdobím v tomto dělení je oddanost. Ta dovede vztah mezi mužem a ženou zachovat i přes příliš komplikací. Také vytváří mocné spojení, které může zabezpečit relativně nekonfliktní výchovu dětí.

⁶⁸ Srov. HOLEČEK, J. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*. Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

⁶⁹ Srov. PEASEOVI, A, a B, *Proč muži nedokáží dělat více věcí současně a ženy neustále mluví*, s. 35.

⁷⁰ Srov. HOLEČEK, J. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*. Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

Může však i dojít k tomu, že skutečnost je až tak nepříjemná, že o sebe muž a žena ztratí veškerý zájem.⁷¹

2. 7. 1 Fáze lásky u mužů

Muži prožívají zamilovanost a lásku odlišně oproti ženám. Prochází etapou, kdy ženu poznávají, zamilovávají se a v konečné fázi ženu zbožňují nebo ji opustí a pokud nastane ta horší možnost, to znamená, že muž si na ženu prostě a jednoduše zvykne.⁷²

2. 7. 1. 1 Jednotlivé fáze:

1. Líbím se Ti?

Je to fáze poznávání a především je ta nejhezčí. Když se žena muži líbí, netají to. Muž bývá v přítomnosti ženy málomluvný nebo naopak vyžaduje pozornost více než jindy. Pokud muž tuto fázi prožívá málomluvností, v podstatě vůbec nemluví a pokud už něco řekne, není to nic rozumného. Pokud tuto fázi prožívá druhým způsobem, je v přítomnosti ženy naopak velice hlučný a chová se sebevědomě. Avšak takovéto chování může ženy zmýlit. Povahové rysy muže nepoznáme během pár minut.⁷³

2. Zamilovanost

Když je muž zamilovaný, nesnaží se svoji lásku k ženě tajit. Naopak bude chtít ženu svého srdce seznámit s každým, kdo je v jeho okolí významný. Muž

⁷¹ Srov. HOLEČEK, J. Proč si muži a ženy nerozumí. *Studentský list*. Dostupný z <http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>.

⁷² Srov Láska a její fáze - muži to mají jinak. *Mineralfit*. Dostupné z <http://www.mineralfit.cz/clanek/1774--laska-a-jeji-faze---muzi-to-maji-jinak.html>.

⁷³ Srov. Tamtéž.

v této fázi vyžaduje, aby ho žena doprovázela i na akce, které jsou určeny převážně pro muže. V této etapě je muž na ženu pyšný a touží jí představit své rodině a kamarádům. Často si svoji vyvolenou tajně prohlíží, ustavičně ji objímá a drží za ruku. Při každé sebemenší možnosti se ženy dotýká, jen proto, aby jí byl co nejbližší.⁷⁴

3. Milování

Pokud se ženami přímo až lomcuje v prvních dnech vztahu vášně, u mužů je to jinak. Láska u mužů je den ode dne silnější. Vroucí city zažívají až po několika měsících svého vztahu. Muž v této fázi neustále touží po pohlavním aktu, ustavičně se ženy dotýká a zahrnuje ji komplimenty. Muž tímto dává ženě najevo, že k sobě patří. Takovéto chování vystihuje mužovu velikou touhu a lásku.⁷⁵

4. Vážný vztah

Muž a žena v této fázi tvoří jakési družstvo. Muž vnímá ženu jako součást sebe samého. Často napodobuje gesta ženy a častokrát se stává, že žena nemusí ani promluvit a muž pozná na co právě myslí. V této fázi muže zajímá názor ženy, mluví automaticky v množném čísle. Může se stát, že už spolu nekomunikují, tak často jako na začátku, ale to není špatně, prostě se posunuli o krok dále.⁷⁶

⁷⁴ Srov Láska a její fáze - muži to mají jinak. *Mineralfit*. Dostupné z <http://www.mineralfit.cz/clanek/1774--laska-a-jeji-faze---muzi-to-maji-jinak.html>.

⁷⁵ Srov. Tamtéž

⁷⁶ Srov. Tamtéž.

3 ROVNOST MUŽŮ A ŽEN

Rovnost žen a mužů v naší republice je velice diskutabilní téma. Stále slyšíme o rovných příležitostech žen a mužů, ale zda je tomu opravdu tak, je neustálá otázka.

Naplňování přesvědčení o rovnosti žen a mužů postihuje všechny okruhy společenského života a za jeho uskutečnění při vykonávání státní správy vládě odpovídají v okruhu působnosti jednotlivá ministerstva. Berou při tom v úvahu dokument vlády Priority a postupy vlády při prosazování rovnosti žen a mužů.⁷⁷

„Práva žen a rovnost pohlaví patří mezi základní principy každé moderní demokracie. Rovnost příležitostí je zakotvena ve Smlouvě o založení Evropské unie jako předmět hlavního zájmu. Opatření jsou překvapivě v mnoha situacích výhodná i pro muže.“⁷⁸

Zmírnění předsudků a představ o rozdělení rolí mužů a žen nám umožňuje Mezinárodní den rovnosti žen a mužů, který je slaven 19. června. S nápadem na den rovnosti mužů a žen vystoupila společnost Gender Studies a v nynější době usiluje o to, aby se toto datum stalo oficiálním Evropským dnem rovnosti žen a mužů.⁷⁹

⁷⁷ Srov. Postavení MPSV při rozvoji rovných příležitostí mužů a žen. *MPSV.cz*. Dostupné z <http://www.mpsv.cz/cs/298>.

⁷⁸ GOLLA, P. Kdo vydělá na rovnosti mužů a žen v EU? *Měšec.cz*. Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/kdo-vydela-na-rovnosti-muzu-a-zen-v-eu/>.

⁷⁹ Srov. Dnes se slaví Den rovnosti žen a mužů, má bourat předsudky. *Ententyky.cz*. Dostupné z <http://www.ententyky.cz/dnes-se-slavi-den-rovnosti-zen-a-muzu,-ma-bourat-predsudky>

3.1 Znamená rovnocenná příležitost stejné odměny pro muže a ženy?

Velkým problémem v této oblasti rovných příležitostí jsou požadavky, aby ženám i mužům byla za stejnou práci přiznána stejně vysoká odměna. Můžeme však říci, že tento způsob, který měl vést k rovnosti, vedl především k postupným obměnám v praxi.⁸⁰

„Na některých pracovních místech či dobře placených postech je méně žen než mužů, přestože možnost přístupu k nim je stejná, což je „důkazem“ diskriminace žen.“⁸¹

I přes veškerou snahu v minulých letech prozatím nebylo dosaženo úplné rovnosti příležitostí. Ženy v Evropě vydělávají doposud stále přibližně o čtvrtinu méně než muži. Ženy bojují s větší pravděpodobností, že se ocitnou v nejistém pracovním poměru. A v menším měřítku zastávají postavení na nejvyšších místech své kariéry. Ženy v partnerských vztazích nesou stále hlavní tíhu výchovy dětí a prací v domácnosti.⁸²

Z politiky rovných příležitostí neberou pozitiva pouze ženy, ale i muži. Projevilo se to především na starobních důchodech, kdy se dnes ve většině členských států EU vyplácí důchody mužům ve stejném věku jako ženám (většinou 63 let).⁸³

⁸⁰ Srov. GOLA, P. Kdo vydělá na rovnosti mužů a žen v EU? *Měšec.cz*. Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/kdo-vydela-na-rovnosti-muzu-a-zen-v-eu/>

⁸¹ *Rovnoprávnost.cz*. Dostupný z WWW: <<http://www.rovnopravnost.cz/zpravy/rozumne-chovani--patriarchalni-konstrukce--636/>>.

⁸² Srov. GOLA, P. Kdo vydělá na rovnosti mužů a žen v EU? *Měšec.cz*. Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/kdo-vydela-na-rovnosti-muzu-a-zen-v-eu/>

⁸³ Srov. Tamtéž.

3.2 Rozdíly v platových odměnách mezi muži a ženami

Rozdíly v platech mezi muži a ženami nadále přetrvávají i v současné době. Můžeme říci, že ženy byly v zaměstnání ohodnocené v průměru mezi 59 až 70 procenty množství odměny, kterou dostávali muži.⁸⁴

Možná tyto rozdíly existují proto, že neustále ve společnosti přetrvávají jisté stereotypy, kdy se žena automaticky řadí do domácnosti a podle některých se hodí pouze k výchově dětí a starání se o domácnost. Ale muž je brán za „hlavu rodiny“, který na rodinu „vydělává“ a stará se o její ekonomickou stránku a „bezproblémový“ chod rodiny.

„Výdělek člověka pochopitelně závisí na typu práce, kterou vykonává. Ženy a etnické minority jsou nadále obětmi rozsáhlé pracovní segregace.,“⁸⁵

Skutečnost, že ženy celkově vydělávají jen 70 procent mužského ročního platu přilákala pozornost výzkumníků. Ačkoliv mužské a ženské platové rozdíly jsou způsobeny řadou sociálně-ekonomických faktorů, Cynthia Kay Stevens a její kolegové se domnívají, že rozdíl by mohl být snížen, pokud by ženy měly lepší jednacích schopnosti.⁸⁶

Ženy chtěly svoji nezávislost, a tak začaly feministické myšlenky. Ženy se chtěly vyrovnat mužům a především se chtěly více uplatňovat a realizovat své schopnosti, což muži, kteří dříve měli v rodině hlavní slovo, byli živiteli a o domácnost se staraly ženy, nesli velmi těžko. Najednou se ženy mužům začaly ve spoustě věcech vyrovnávat. Ženy se postupem času začaly vyskytovat i na pracovních pozicích, kde donedávna byli pouze muži. Ještě dnes máme povolání, které je spíše mužské nebo naopak ženské. Např. ve školství se stále objevuje málo mužů. Ovšem emancipaci žen úplně všichni neschvalovali. „Rousseau prohlašuje, že žena by se nikdy neměla ani na chvíli cítit nezávislou, že by ji strach měl vést k tomu, aby využívala své přirozené mazanosti a nechala ze sebe

⁸⁴ Srov. RENZETTI.C.M, *Ženy muži a společnost*, s. 287

⁸⁵ RENZETTI.C.M, *Ženy muži a společnost*, s. 287

⁸⁶ Srov.WALSH. M. R., *Women, Men and gender*, s. 136

udělat koketní otrokyni, aby z ní byl lákavější předmět touhy, milejší společnice muže, kdykoli se mu zachce si odpočinout.“⁸⁷

3.3 Muži na okraji? Jako otcové? Znevýhodnění mladých mužů bez maturity?

„To, že jsou muži v tomto státě těžce diskriminováni, je známá věc. To, že dosavadní protesty postižených otců byly smeteny pod koberec také. Nu, vyhrňme si rukávy a pojďme hledat způsob, jak změnit Zákon o rodině i celou diskriminační rozvodovou praxi. Mám dobrý důvod podat stížnost k ústavnímu soudu. Spojme se, zjednejme si dobrého advokáta, a podejme ji najednou. Mnohonásobně.“⁸⁸

Otázka, zda jsou chlapci znevýhodňováni, je stále častěji probírána v médiích. Diskuse o poměrech školství v České republice zaznívá i v zahraničí. Základní pozornost se zaměřuje do několika částí.⁸⁹

První částí je uvedení vzdělanostní nevýhody mužů v mezinárodních souvislostech a na tyto souvislosti navazuje rozbor faktorů, které tuto situaci ovlivňují. Jako základní hranice se označují dvoupólový charakter mužské vzdělanosti, potom tzv. proženská atmosféra a jako třetí se uvádí paradox korelační hypotézy, která předpokládá návratnost investování do vzdělání z genderového pohledu.⁹⁰

Cílem je resumovat rozhodující informace v diskusi o důležitém fenoménu mužské (pod)vzdělanosti navazující na obsáhlejší sociální struktury a reprodukční mechanismy. Důležité je hned zkraje diskuse na téma neúspěšných chlapců

⁸⁷ Srov. INDRUCHOVÁ, L.O. (ed.) *Dívčí válka s ideologií*, s. 22

⁸⁸ BLÁHA, J. Diskriminace mužů. Výzva. *Blogy.novinky.cz*. Dostupné z <http://job.blogy.novinky.cz/0904/vyzva>

⁸⁹ Srov. ŠMÍDOVÁ, I. Muži na okraji: systémové znevýhodnění mladých mužů bez maturity? *Gender sociologie*. Dostupné

z http://www.gendersonline.cz/view.php?cisloclanku=2009012406#_ftnref1.

⁹⁰ Srov. Tamtéž

v České republice upozornit na hlavní důvody, které už byly zmíněny v odborných debatách mimo Českou republiku. Tato studie je výsledkem několikaleté výzkumné praxe v odvětví genderovanosti vzdělávacího procesu. Jde o místní neporozumění a vyjasňující rozpor, které se týkají vysvětlování fenoménu → „mužů s výučním listem jako dokladu znevýhodnění mužů“ v sociologickém centrálním pramenu, který měl také ukázat na nedostatek srozumitelnosti genderových studií, které nám paradoxně neustále předkládají důkazy o znevýhodňování dívek. Pokoušíme se předejít tomuto paradoxu a ucelit okruh otázek týkajících se mužů stojících na okraji a chlapců ve vzdělávací soustavě z pohledu sociologicky genderového.⁹¹

„Mluví se také o tzv. krizi mužů/mužství, která je dávana do souvislosti s emancipací žen a s erozí tradičních genderových rolí. Ženy se mají v současné společnosti čeho chytit, muži nikoli. Podobné argumenty zaznívají i v sociálních vědách. Např. Matějů tvrdí, že současné feminizované školství chlapce posílá na méně ambiciózní studijní dráhy. Objevují se studie vytvářející jakousi „protiváhu“ studií o sociálním znevýhodnění žen, např. výzkum o domácím násilí na mužích provedený na Jihočeské univerzitě.“⁹²

Tímto tématem se zabývají autoři díla „(Ne)rovné šance na vzdělání“. Ti především mají na mysli různé strukturální pohledy na výsledek a nerovnost ve vzdělání mezi hochy a děvčaty, které tematizují značně speciálním způsobem. Ukazují na systematické rozdíly ve snaze a v úrovni vzdělání hochů a děvčat, kdy hoši ve vyšším počtu končí bez maturity oproti děvčatům. A díky tomu, že jsou hoši ve větším počtu bez maturity, následkem tohoto faktu je, že se hoši v častějších případech ocitají ve skupince sociálně vyloučených. Z tohoto faktu vyplývá, že je potřeba směřovat vzdělávací politiku a činnost pedagogických

⁹¹ Srov. ŠMÍDOVÁ, I. Muži na okraji: systémové znevýhodnění mladých mužů bez maturity?. *Gender sociologie*.

Dostupné z http://www.genderonline.cz/view.php?cisloclanku=2009012406#_ftnref1

⁹² Genderové konfrontace IV. – Muži v ohrožení? *Fakulta sociálních studií*. <http://www.fss.muni.cz/cz/site/aktuality/aktualita/1247>

pracovníků na hochy, protože pokud jde o děvčata a vzdělávání, bylo rovných příležitostí již dosaženo.⁹³

V osmdesátých letech byly výzkumy směřovány na vzdělávání žen. Nicméně v devadesátých letech byly výzkumy zaměřeny na nevýhody ve vzdělání u mužů. Následující tabulka ukazuje, jaké postavení, co se týká vzdělání, mají muži u nás:⁹⁴

Tabulka nejvyššího ukončeného vzdělání podle pohlaví

Tabulka 1: Nejvyšší ukončené vzdělání podle pohlaví (k 1. 3. 2001, v %).

Věk	Pohl. kat.	Nejvyšší ukončené vzdělání (%)						
		základní	střední	úplné střední s maturitou	vyšší odbor- né a nástav.	vysoko- školské	bez vzdělání	nezjištěné vzdělání
25-29	M	6,5	49,3	27,6	3,5	10,9	0,4	1,8
	Ž	6,4	38,3	36,3	6,1	11,0	0,3	1,5
30-49	M	7,6	50,1	23,8	1,9	14,5	0,5	1,8
	Ž	14,5	35,6	32,3	4,7	11,4	0,4	1,1
50-69	M	12,6	50,3	20,2	3,4	12,1	0,3	1,1
	Ž	32,9	32,1	23,3	3,9	6,5	0,5	0,8
70+	M	23,7	43,1	16,1	4,3	11,2	0,4	1,2
	Ž	55,6	29,9	8,1	1,8	2,0	0,9	1,6

Zdroj: Straková et al. 2006: 141 podle ČSÚ.

⁹³ Srov. Genderové konfrontace IV. – Muži v ohrožení? *Fakulta sociálních studií*.

<http://www.fss.muni.cz/cz/site/aktuality/aktualita/1247>

⁹⁴ Srov. ŠMÍDOVÁ, I. Muži na okraji: systémové znevýhodnění mladých mužů bez maturity?.

Gender sociologie.

Dostupné z http://www.genderonline.cz/view.php?cisloclanku=2009012406#_ftnref1

3.4 Rovnost šancí mužů a žen v České republice

Propagace rovných šancí chce poukázat na genderové stereotypy, které přetrvávají především na trhu práce. Tyto stereotypy souvisí s propojením pracovního a rodinného života, což se vzájemně ovlivňuje. Tato kampaň je jen jedna z dalších, která se tématu věnuje hlouběji a ne jen na pouhé upozorňování na odlišnosti a přetrvávající stereotypy. Poskytuje rady, jak zkoordinovat práci a rodinu, nebo jak vsunout rovné příležitosti do politiky firem. Zaměřuje se především na muže a ženy ve všech etapách účasti na trhu práce a média.⁹⁵

Kampaň pro rovnost šancí mužů a žen je z části financována Evropským sociálním fondem a státním rozpočtem České republiky.⁹⁶

„Muži a ženy si v Česku pořád nejsou rovni, pokud jde o pracovní příležitosti nebo odměňování. A vláda podceňuje kritiku, která by tento stav pomohla zlepšit.“⁹⁷

Česká republika jako jediná ze států Evropské unie nepřijala antidiskriminační zákon. Přijetí tohoto zákona by napomohlo k odbourání nerovností v pozici mužů a žen v České republice, která zde nadále přetrvává. Prosazováním rovnosti mezi muži a ženami se aktivně věnuje místopředsedkyně Evropské komise Margot Wallströmová, která pokládá zápas za stejná práva mužů a žen za záležitost velice důležitou pro muže i ženy.

V tomto směru se musí Česká republika ještě činit. Významné rozdíly v platu u mužů a žen a také nedostatečný počet žen v politice. A právě na tyto oblasti by se měla Česká republika zaměřit.

⁹⁵ Srov. ŠMÍDOVÁ, I. Muži na okraji: systémové znevýhodnění mladých mužů bez maturity?. *Gender sociologie*.

Dostupné z http://www.genderonline.cz/view.php?cisloclanku=2009012406#_ftnref1

⁹⁶ STEHLÍKOVÁ, D. Rovnost mužů a žen v České republice. *Džamila STEHLÍKOVÁ*. Dostupné z <http://www.dzamilastehlikova.cz/8355/51/clanek/rovnost-muzu-a-zen-v-ceske-republice/>

⁹⁷ Srov. STRAKOVÁ, N. Eurokomisařka: V rovnosti mužů a žen máme co dohánět. *Aktuálně.cz*. Dostupné z <http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropa/clanek.phtml?id=627203>

„Česká republika provádí politiku rovných příležitostí pro ženy a muže v souladu a s doporučeními a cíly EU, rovněž provádí příslušnou evropskou legislativu. Je také zapojena do programu PROGRESS.“⁹⁸

V České republice rovnost mužů a žen dostatečně neodpovídá postupům a normám, které jsou automatické v zemích Evropské unie. K tomu, aby se rovné příležitosti, které jsou i v českém právním trestním řádu, uskutečňovaly, překází fakt nízké informovanosti a neměnného uvažování naší veřejnosti. Kampaň pro rovnost šancí žen a mužů by měla nejen jasně vyjádřit jádro problému, ale především ukázat různé možnosti nápravy.⁹⁹

3. 4. 1 Průměrná mzda v České republice

„Český statistický úřad uvádí, že ženy mají v České republice průměrnou měsíční mzdu za rok 2001 nižší než muži v průměru o 4 726 Kč. To odpovídá 74,4 % výdělku mužů.“¹⁰⁰

„Statistici v ČR naměřili průměrnou mzdu ve výši 16.917 korun. Oproti předcházejícímu roku vzrostla průměrná mzda o jedenáct set korun.“¹⁰¹

Jak to bylo v čase?

Nejprve se mzdy mužů a žen sbližovaly. V roce 1988 dosahovaly ženy pouze 70,6 % průměrné mzdy mužů, ale v roce 1996 to bylo již 77,2 %. Poté se však vývoj obrátil. V roce 1998 ženy pobíraly v průměru jen 72,0 % mzdy mužů.

⁹⁸ Rovnost žen a mužů. *Euroskop.cz*. Dostupné z <http://www.euroskop.cz/683/sekce/rovnost-zen-a-muzu/>

PROGRESS = program EU pro oblast zaměstnanosti a sociální solidarity

⁹⁹ Srov. V Praze začíná kampaň pro rovnost šancí mužů a žen. *Econnet*.

Dostupné z <http://zpravodajstvi.ecn.cz/index.stm?x=1926799>

¹⁰⁰ Srov. GOLA, P. Muži vydělávají i v EU více než ženy. *Měšec. cz*.

Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/muzi-vydelavaji-i-v-eu-vice-nez-zeny/>

¹⁰¹ Průměrná mzda v ČR je 16 917 Kč. *Spotřebitel.cz*. Dostupné na http://www.spotrebitelec.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=100740&catid=77:penka-spotrebitele&Itemid=373

Průměrné mzdy mužů a žen v ČR

Rok	1988	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Muži	3 968	12 245	14 166	15 323	16 109	17 251	18 481
Ženy	2 801	9 449	10 730	11 036	11 793	12 641	13 755
Poměr (v %)	70,6	77,2	75,7	72,0	73,2	73,3	74,4

Pramen: Český statistický úřad

Další vývoj směřoval opět k pozvolnému narovnávání a zmenšování rozdílů mezi průměrnými mzdami mužů a žen. K tomuto vývoji musíme poznamenat, že se zde projevuje shoda s makroekonomickým vývojem v ČR. V období hospodářského růstu se rozdíly snižují, v době recese se zvyšují. Postavení žen na trhu práce je méně jisté, ženy mají vyšší nezaměstnanost.¹⁰²

Rozdíly v průměrných měsíčních mzdách mužů a žen vyplývají, tak jako v EU, z mnoha příčin. Ženy mají odpracováno méně hodin (nemoc v rodině, péče o děti), mají také mnohem menší počet přesčasových hodin, které jsou placeny zvýhodněnou sazbou. V podnikatelské sféře dosahují zaměstnanci vyšších mezd - ženy pracují ze 76 % v nepodnikatelské sféře a jen 37 % v podnikatelské sféře.“¹⁰³

¹⁰² Srov. GOLLA, P. Muži vydělávají i v EU více než ženy. *Měšec. cz.*
Dostupné z <http://www.mesec.cz/clanky/muzi-vydelavaji-i-v-eu-vice-nez-zeny/>

¹⁰³ Srov. Tamtéž

3. 5 Rovnost žen a mužů v Evropské unii

Rovnost žen a mužů v Evropské unii má dlouholetou tradici. Už v roce 1957 měla Římská smlouva v sobě zakotvenou zásadu stejnoměrného odměňování pro muže a ženy. Primárním úkolem je vymýcení nerovností a především posilování rovných příležitostí pro muže a ženy v evropské společnosti. Evropská unie má vytvořený plán, který tvoří základní okruh pro dosažení rovného postavení mužů a žen. Je to „Plán pro dosažení rovného postavení žen a mužů 2006 – 2010 a Evropský pakt pro rovnost žen a mužů (2006).“¹⁰⁴

Evropská unie je průkopníkem rovných příležitostí, především proto, že se tímto tématem zabývá od sedmdesátých let. A proto má Evropská unie v tomto směru navrch.

Základem těchto rovných příležitostí je předpis, který požaduje, aby ženy i muži byli stejně hodnoceni za stejnou práci. Avšak zatím respektování rovnosti vede jen k malým postupným změnám v praxi.

I přes všechnu snahu v minulých letech se nepodařilo dosáhnout kompletní rovnosti příležitostí. Ženy v Evropě stále vydělávají méně než muži, průměrně asi o čtvrtinu. Je velice pravděpodobné, že právě ženy budou v pracovním poměru, který je nejistý a není to ani pozice na nejvyšších stupních kariéry. Ženy se i nadále spojují s výchovou dětí a prací v domácnosti.¹⁰⁵

3. 5. 1 Plán Evropské unie pro dosažení rovnosti

Plán Evropské unie pro dosažení rovnosti mezi muži a ženami a především jejich rovného postavení představuje šest okruhů činností, kterými se Evropská

¹⁰⁴ GOLLA, P. Muži vydělávají i v EU více než ženy, *Měšec.cz*, . Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/muzi-vydela-vi-v-eu-vice-nez-zeny/>>.

¹⁰⁵ GOLLA, P. Kdo vydělá na rovnosti mužů a žen v EU? *Měšec.cz*. Dostupné z <<http://www.mesec.cz/clanky/kdo-vydela-na-rovnosti-muzu-a-zen-v-eu/>>.

unie zabývá v této oblasti rovnosti. Jedná se: o stejnou hospodářskou nezávislost pro ženy i muže; harmonizovat soukromý život s pracovním; stejný počet mužů a žen v rozhodovacích procesech; odstranění všech podob násilí, které souvisí s pohlavím; odstraňování neměnných názorů o roli žen a mužů ve společnosti; podporování rovné pozice mužů a žen v politice jak zahraniční, tak i rozvojové. Každá z těchto oblastí má své prioritní cíle a funkce.¹⁰⁶

Evropské ujednání pro rovnost mužů a žen bylo schváleno na shromáždění jarní Evropské rady v březnu roku 2006 a prohlašuje politickou snahu nejvyšších reprezentantů členských států Evropské unie ve shodě s cíly Lisabonské taktiky efektivními prostředky zabezpečit rovné postavení žen a mužů na trhu práce a vymazání ve společnosti neměnných pohledů na role mužů a žen v pracovní činnosti, zdokonalení podmínek pro soulad pracovního a rodinného života mužů a žen. A v neposlední řadě posílení rovnosti mužů a žen ve všech plánovacích a rozhodovacích postupech.¹⁰⁷

¹⁰⁶ Srov. Rovnost žen a mužů. *Euroskop.cz*. Dostupné z <http://www.euroskop.cz/683/sekce/rovnost-zen-a-muzu/>.

¹⁰⁷ Srov. Tamtéž

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 Kvalitativní výzkum

Vezmu-li v úvahu téma své práce, pak byl pro mne kvalitativní výzkum, konkrétně volba techniky polořízeného rozhovoru, ke zpracování praktické části, zajímavým východiskem.

V sociálních vědách pojem **kvalitativní výzkum** pojmenovává výzkum, který se soustředí na to, jak jednotlivci a skupiny nahlízejí, chápou a vysvětlují svět. Podle jiných kritérií může být jako kvalitativní výzkum nazýván jako výzkum, který neužívá statistických metod a technik. V tomto pojetí je v opozici k výzkumu kvantitativnímu.¹⁰⁸

Jako základní techniku sběru dat jsem do své diplomové práce zvolila metodu polořízeného rozhovoru.

„Při výběru a zvaní účastníků/respondentů kvalitativního výzkumu je nutné používat výběrové dotazníky nebo instrukce, které musí jasně vymezit kritéria výběru respondentů a doložit, že tazatelé tato kritéria respektovali.“¹⁰⁹

Já jsem zvolila jako respondenty ženy v období mladé dospělosti, ve věku 20ti – 30ti let. Myslím, že se v tomto období ustaluje představa o ideálním partnerovi a ženy mají již určité jasnou představu, co od mužů chtějí a očekávají. Autoři jako je J. Langmeier a M. Vágnerová toto období popisují ve svých monografiích následovně.

¹⁰⁸Srov. Kvalitativní výzkum. *Wikipedie*.

Dostupné z http://cs.wikipedia.org/wiki/Kvalitativn%C3%AD_v%C3%BDzkum

¹⁰⁹Kvalitativní výzkum. *Marketing a media*.

Dostupné z http://mam.ihned.cz/c4-10000016-1005314-105000_d-minimalni-standardy-simar-sdruzeni-agentur-pro-vyzkum

Podle J. Langmeiera se toto období nazývá časná dospělost, při které dochází cituji: „k upevnění identity dospělého, identifikace s rolí dospělého, produktivní orientace, upřesnění osobních cílů. Nezávislost na rodičích, hledání partnera, zakládání vlastní rodiny. Předběžná volba povolání a postupné získávání odpovědnosti v profesi.“¹¹⁰

Vágnerová toto období popisuje jako mladá dospělost, „v níž dochází k nejvýraznější diferenciaci mužské a ženské role. Vývoj genderové identity je i v této době podmíněn interakcí biologických, psychických a sociálních faktorů. Rozvoj osobnosti příslušníků obou pohlaví má některé shodné znaky, vyžaduje integraci individuálních potřeb se zodpovědností za vztahy, do nichž vstupují a které vytvářejí, ale objevují se v něm i rozdíly, které vyplývají především z rodičovství a odlišně chápaného partnerství, eventuálně i profesního uplatnění.“¹¹¹

Avšak i přesto některé respondentky odpovídaly na otázky velice stroze a někdy i pouze jedním slovem a téma dále rozvádět nechtěly. Rozdíl byl i v odpovědích respondentek, které již s partnerem žijí a dávaly příklady z vlastního prostředí a především, takové, které popisují, jak to u nich chodí.

4.1 Metodika

Pro sběr dat i jejich zpracování jsem využila techniky kvalitativního výzkumu. Konkrétně jsem pro tento sběr dat jsem využila polostandardizovaný (polořízený) rozhovor. Což je něco mezi standardizovaným a nestandardizovaným (volným) rozhovorem. Je to hrubý souhrn otázek, které být musí, a které nám tvoří jakousi kostru, podle které vedeme náš výzkumný

¹¹⁰ LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie*, s. 168.

¹¹¹ VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II*, s. 39.

rozhovor. Na tyto otázky volně navazujeme.¹¹² Využila jsem rozhovoru individuálního, který probíhal pouze mezi mnou(tazatelem) a respondentem.

Tuto techniku jsem později shledala pro mne málo výhodnou. Vzhledem k tomu, že nemám žádné zkušenosti jsem došla k závěru, že jsem měla využít skupinového rozhovoru. Některé respondentky nebyly příliš mluvny a já je do komunikace příliš nutit nechtěla. Naopak některé se rozpovídaly velice snadno. Domnívám se, že pokud by můj rozhovor probíhal ve skupině více by se rozpovídaly ty respondentky, které si myslely, že k tématu nemají moc, co říci, nebo se zdráhaly odpovědět.

4.2 Rozhovor

Rozhovor jako takový využíváme denně, kdykoli jsme v kontaktu s lidmi. Je to běžný způsob komunikace. Výzkumný rozhovor je však o dost náročnější. Člověk se na něj musí daleko více soustředit už jen proto, že by ho pak měl vyhodnocovat, což u běžného rozhovoru nedělá.

„Výzkumný rozhovor se dá obecně vymezit jako proces, jehož cílem je prostřednictvím záměrně vyvolané interakce mezi tzv. tazatelem a respondentem získat informace, potřebné k pochopení určité problémové oblasti.“¹¹³

Rozhovor můžeme také vymezit jako komunikaci mezi tazatelem a respondentem, při níž se pomocí otázek snažíme získat potřebné informace. Při rozhovoru se řídíme určitými zásadami. Tyto zásady se přizpůsobují a zároveň liší podle toho na jaké téma je rozhovor veden, především podle skupiny respondentů, kteří na otázky odpovídají. Zásady jsou následující:

- Důležité je dobře odhadnout komplikovanost problémů, které chceme zkoumat a naše nároky na respondenty (v úvahu bereme jejich věk, vzdělání a znalosti ve zkoumané oblasti).

¹¹² Srov. BÁRTLOVÁ, S. *Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti pacientů*, s. 29.

¹¹³ PAVLICA, K. *Sociální výzkum podnik a management*, s. 52.

- Stylizovat rozhovor tak, aby byl přirozený a vznikla spontánní diskuse, kde by měly otázky na sebe navazovat.
- Musíme počítat s tím, že v průběhu rozhovoru může dojít k únavě respondenta a tím i snížení jeho pozornosti. A právě těmito okolnostem musíme přizpůsobit i náš rozhovor.
- Respondenty bychom měli i nějakým způsobem motivovat. Měli bychom jim vysvětlit účel rozhovoru, co je jeho záměrem a k čemu je určen. Motivovat respondenty lze i finančně, morálně a především se zárukou anonymity.
- Měli bychom respondentům vytvořit příjemné a přátelské prostředí. Musíme si však dát pozor, aby toto prostředí nebylo až příliš důvěrné.
- Důležité je zajistit, aby byl dodržován předepsaný postup, který zajišťuje míru sjednocení a způsobu používání různých prostředků,
- Významnou roli při rozhovoru také hraje připravenost především odpovědí pro případné vysvětlení některých špatně pochopených otázek.
- Podstatnou zásadou při vedení rozhovoru je umění používat řeč, naši mluvu bychom měli přizpůsobit každému respondentu jednotlivě tak, aby mu byl rozhovor srozumitelný.
- Koncentrovanost respondenta na kladené otázky se musíme snažit udržet a to celou dobu rozhovoru.
- Odpovědi respondenta bychom neměli ovlivňovat našimi osobními názory.¹¹⁴

Jako tazatelé bychom měli být vnímaví a naše reakce na průběh rozhovoru by měli být přizpůsobivé, avšak bychom měli zabránit promítání vlastních předpokladů a úsudků do postupu komunikace s respondentem.¹¹⁵

¹¹⁴ Srov. BÁRTLOVÁ, S. *Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti pacient*, s. 27 – 28.

¹¹⁵ Srov. PAVLICA, K. *Sociální výzkum podnik a management*, s. 53.

4.3 Výzkumný cíl

Výzkumným cílem bylo zjistit, co si dnešní ženy v období mladé dospělosti myslí o mužích, jakou roli plní ve společnosti, jak se muži v dnešní době asi cítí. Snažila jsem se i o představu jakou ženy mají pokud jde o rozdělení úkolů v domácnosti.

Zvolila jsem tyto výzkumné otázky, které mi napomohou k naplnění stanoveného výzkumného cíle.

Výzkumná otázka č. 1: Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

- Kdo má vařit?
- Kdo se má starat převážně o děti?
- Kdo má financovat domácnost?
- Kdo si má budovat kariéru?
- Kdo má uklízet v domácnosti?
- Kdo má nakupovat jídlo?
- Kdo se má starat o finance v domácnosti?
- Kdo se má vzdělávat?
- Kdo má udržovat kontakty (mít své přátele)?
- Kdo má mít své koníčky, zájmy?
- Kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle?

Výzkumná otázka č. 2: Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?

Výzkumná otázka č. 3: Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?

Výzkumná otázka č. 4: Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?

Výzkumná otázka č. 5: Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?

Výzkumná otázka č. 6: Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?

Výzkumná otázka č. 7: Jací jsou dnešní muži?

4.4 Přípravná fáze výzkumu

Své výzkumné otázky jsem vytvářela až po ujasnění obsahu své diplomové práce. Stále jsem však vymýšlela, kde by bylo vhodné ho uskutečnit. Zprvu se mé plány výzkumu týkaly zejména skupinového rozhovoru, který se mi bohužel nepodařilo uskutečnit.

Když už bylo jasné, že se skupinové rozhovory nezdaří, začala jsem plánovat rozhovory individuálního charakteru.

Provedení výzkumu jsem si naplánovala na březen a duben 2009.

Naplánovala jsem si rozhovory s dvaceti respondentkami. Předem jsem si musela k rozhovorům připravit záznamové archy, kam jsem si poznamenávala odpovědi respondentek na mé otázky.

Některé rozhovory jsem chtěla uskutečnit se známými ve vlaku cestou do školy a zpět. Vše nakonec dopadlo jinak a já se s respondentkami scházela jinde. Za některými jsem šla do práce či domů, jiné přišly za mnou k nám.

Jelikož jsem si naplánovala výzkum s respondentkami ve věku 20ti až 30ti let. Nebyl pro mne až tak velký problém sehnat dvacet respondentek v tomto věkovém rozmezí. Neboť mé známé a jejich kamarádky jsou právě v onom požadovaném věku. Než jsem s rozhovory začala, všem respondentkám jsem poskytla záruku, že veškeré osobní údaje, které mi budou poskytnuty, zůstanou anonymní a budou využity pouze pro potřeby mé diplomové práce.

O cílech a účelu mé diplomové práce jsem pokaždé informovala respondentku před začátkem rozhovoru.

4.5 Cíle a hypotézy

Hlavním cílem práce je dokázat, že pohled současných mladých žen na roli muže ve společnosti je odlišný než v minulosti.

Hypotéza 1: Současné mladé ženy vidí roli muže ve společnosti odlišně než v minulosti, domnívají se, že na chodu domácnosti se mají podílet oba partneři.

Dílčím cílem práce je dokázat, že podle mladých žen vzniká u mužů rozpolcenost z jejich nejasného postavení ve společnosti.

Hypotéza 2: Podle mladých žen vzniká rozpolcenost mužů v důsledku jejich nejasné role ve společnosti.

Cíle a hypotézy budou ověřovány a testovány pomocí polořízených rozhovorů.

4.6 Realizační fáze výzkumu

Výzkum se mi podařilo uskutečnit alespoň částečně podle svých plánů v období měsíců března a dubna 2009. Výzkum jsem aplikovala na respondentky v jihočeském kraji, konkrétně na Strakonicku. Respondentky byly ve věku 20ti až 30ti let.

Jelikož jsem dělala dvacet rozhovorů, nebyl problém respondentky v tomto věku sehnat. Sama jsem v rozmezí tohoto věku a tak mi s rozhovory pomohly mé známé, které splňovaly věkové podmínky.

Rozhovor s každou respondentkou mi trval přibližně mezi třiceti až čtyřicetipěti minutami. Průměrně bych délku rozhovoru odhadovala na 40 minut. Ne vždy byla respondentka sdílná, a tak rozhovor byl někdy kratší. Zajímavé bylo, že méně sdílné respondentky nebyly se mnou za normálních okolností v přímém kontaktu, a proto tuto nemluvnost přičítám právě faktu, že jsem pro respondentku byla téměř neznámá osoba.

Kromě tohoto faktu v mém výzkumu nevznikl žádný další problém, který by mi mohl významně narušit jeho plynulý průběh. Ze strany respondentek jsem se nesetkala s odmítnutím k poskytnutí rozhovoru.

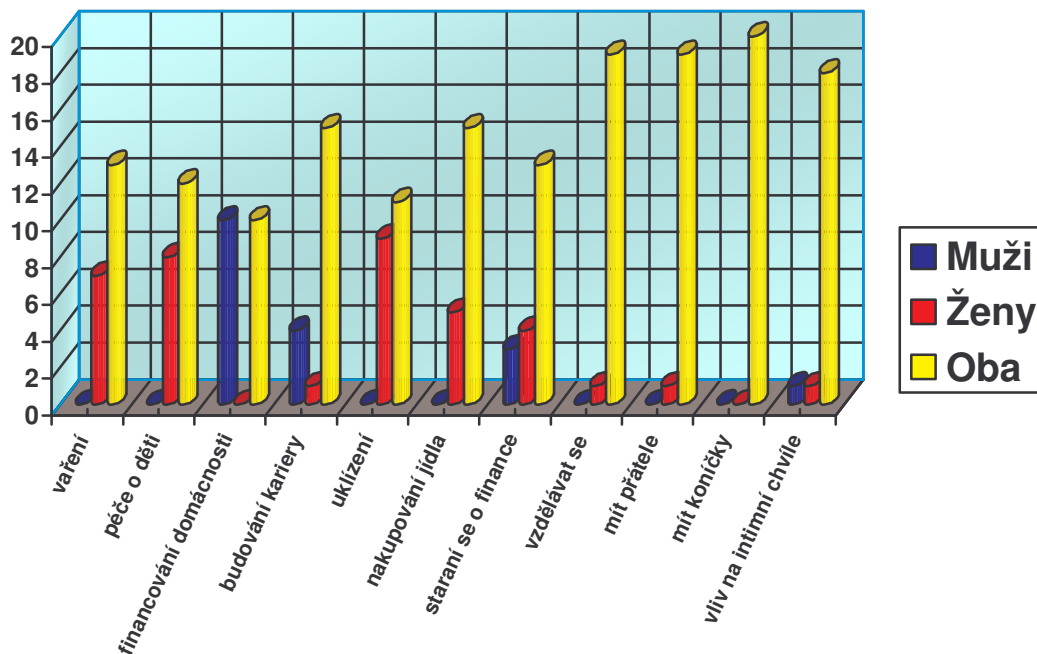
5 VÝZKUM

Tabulka č. 1: Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

	PŘEVÁŽNĚ MUŽ	PŘEVÁŽNĚ ŽENA	OBA
Kdo má vařit	0	7	13
Kdo se má starat převážně o děti	0	8	12
Kdo má financovat domácnost?	10	0	10
Budovat kariéru	4	1	15
Uklízet	0	9	11
Nakupovat jídlo	0	5	15
Starat se o finance v domácnosti	3	4	13
Vzdělávat se	0	1	19
Udržovat kontakty (přátele)	0	1	19
Mít své koníčky	0	0	20
Kdo má mít vliv na intimní chvíle	1	1	18

Zdroj: Vlastní výzkum

Graf č. 1: Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka č. 1: Představa o rozdělení úkolů v domácnosti.

Představu o tomto rozdělení doplňuji tabulkou a grafem. Ženy spíše odpovídaly, že většinu úkonů v domácnosti by měli plnit oba partneři. Všech dvacet respondentek (100%) se shodlo, že mít své koníčky by měli oba partneři. Polovina respondentek si myslí, že financovat domácnost by měli muži a druhá polovina zastává názor, že o financování domácnosti by se měli podělit oba partneři. Uklízet by měla v devíti případech spíše žena. Jedenáct respondentek si myslí, že uklízet by měli oba partneři, zbylých devět by tuto činnost nechaly převážně na ženě a to především proto, že si myslí, že muž uklízí například pouze povrchně a nic neudělá pořádně, nepořádek přehlíží. Zajímavá byla i odpověď, že žena má pro úklid vlohý a cit, a pokud uklízí muž, musí to žena dělat znovu.

Čtyři respondentky odpověděly, že budovat kariéru by měl spíše muž. V tomto ohledu je pro některé ženy důležitější rodina, a proto kariérní růst raději ponechají mužům. Osmnáct dotázaných se shodlo, že společné intimní chvíle mají ovlivňovat oba partneři. Pouze jedna respondentka uvedla, že na tyto chvíle by měla mít větší vliv žena, především proto, že žena bývá podle této respondentky více unavená. Jedna z respondentek uvedla, že by to měl být muž, protože muž bývá ve vztahu dominantnější.

V otázce číslo dvě jsem se pokoušela zjistit, zda ženy vidí nějaký rozdíl v komunikaci mezi mužem a ženou. Např. většina žen si myslí, že muži jsou spíše méně komunikativní a k vyjádření myšlenky jim mnohdy stačí pouze jedna jediná věta, v mnoha případech se podle respondentek stáhnou sami do sebe, nehovoří o citech a vůbec se nedokáží otevřít, o problémech s partnerkou nekomunikují. Muži, než aby si o problémech povídali, raději hledají nějaká řešení. V menšině již byl názor, že muži, když chtějí, dokáží své problémy řešit.

Další názor je, že muži si bývají sami sebou dost jistí, a tak musí mít poslední slovo, to se ovšem týká i některých žen. Respondentky se vyjádřily i k faktu, že muži mezi sebou dokáží rozebírat spoustu věcí a jak se říká i o ženách, dokáží „drbat“. Muži mluví častěji vulgárním způsobem a často jsou na tuto vulgárnost i pyšní a myslí si, že tím jsou větší chlapi.

Podle názoru jedné z dotázaných respondentek muži uvažují více pragmatičtěji než ženy a bývají realističtější.

Jedna z odpovědí na tuto otázku zněla následovně: „Mám pocit, že muži jsou více natvrdlí – je třeba všechno říci přímo a náznaky ve většině případech nestačí.“

Často se respondentky také zmiňovaly, že rozdíly v komunikaci jsou znatelné především tím, že muži a ženy myslí jinak a stejnou věc také každý jinak chápe. Dá se říci, že mluví jiným jazykem, proto si vzájemně občas vůbec nerozumí. Pro muže jsou důležité jejich věci, jako je technické zaměření a kamarádi, zatímco ženy myslí více na rodinu a praktické věci. Velice častou frází bylo přesvědčení, že muži neumějí dělat více věcí současně.

Jedna z dotázaných také zastává názor, že komunikace mezi jedinci stejného pohlaví projevuje známky soutěživosti. Avšak i přes tyto rozmanité názory se našly dvě respondentky, které na tuto otázku striktně odpověděly, že rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou neexistují.

Ve třetí otázce jsem se zajímala o to, jak se dnešní ženy staví k otázce rovnosti a stejných šancí. Téměř polovina dotázaných respondentek si myslí, že muži a ženy nemají stejné rovné šance a také se shodují na tom, že hůře jsou na tom ženy oproti mužům.

V této tématice se objevuje i názor, že existují stále ještě zaměstnání, kde jsou v nevýhodě spíše muži. Stejně příležitosti tudíž mají pouze v některých oborech. Ve většině případech se respondentky shodují, že jsou na tom muži v tomto ohledu lépe. Proto mají více příležitostí a větší šance.

Podle dotázaných jsou ženy omezovány možnostmi budoucího mateřství a s tím spojenými nevýhodami, jako je např. péče o nemocné dítě apod. Jedna z dotázaných respondentek se k této otázce vyjádřila následovně: „Ano, pokud už mají šance stejné, v žádném případě tomuto faktu neodpovídají platové podmínky.“ Objevil se i názor, kdy si dotázaná myslí, že šance nemají muži a ženy stejné, avšak dodává, že spíše pociťuje fakt, že o tuto rovnost spousta žen ani nestojí. Některé odpověděly, že si myslí, že rovné příležitosti jsou, jak v čem a jak kdy, ale více šancí mají stejně muži.

Další z dotázaných respondentek se domnívá, že rovné příležitosti mají muži a ženy v dostatečné míře. Pokud takto odpověděly zároveň uvedly, že každý k dosažení svého cíle použije jiné možnosti.

Jiné respondentky se k této otázce vyjádřily tak, že by stejné šance určitě mít měly a postupem času se tento fakt stále více zlepšuje. V dnešní době se tyto příležitosti vyrovnávají.

Jedna z dotázaných žen odpověděla následovně: „Myslím si, že stále jsme se to u nás nenaučili. Nejenom, že u nás panuje pohlavní diskriminace, ale i věková.“

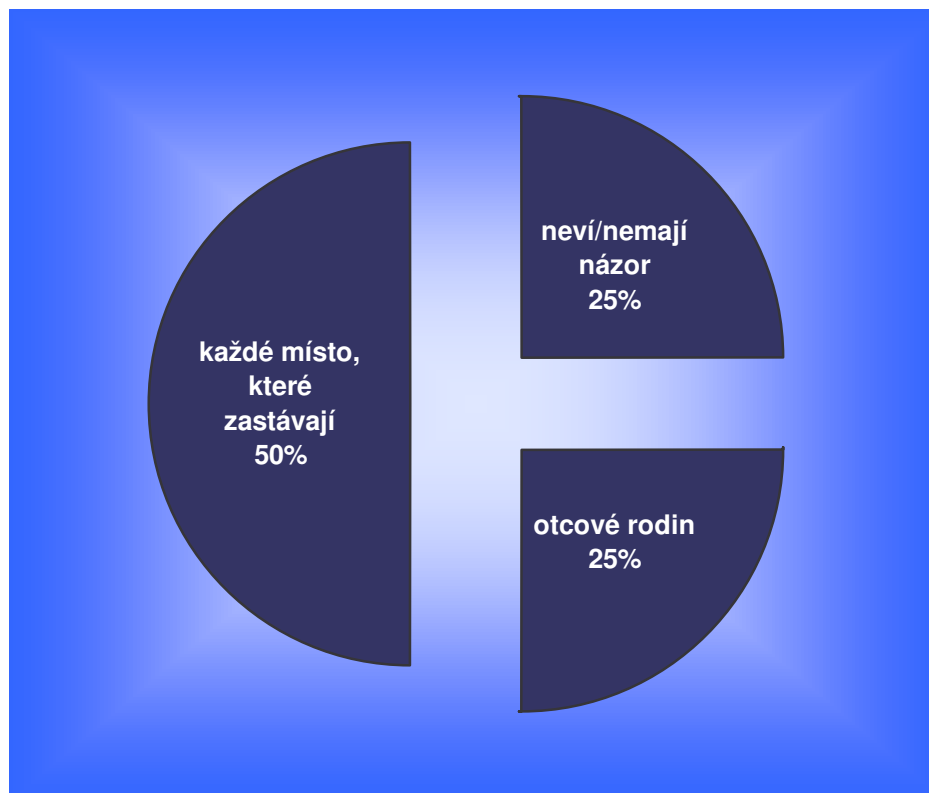
Čtvrtá otázka u respondentek zjišťuje, jak podle nich muži reagují na stále více narůstající emancipaci žen. Na tuto otázku čtvrtina z dotázaných žen odpověděla, že na emancipaci žen muži často reagují podrážděně, nelíbí se jim to, protože si myslí, že právě oni jsou „pány tvorstva“. Muži na tento fakt nereagují dobře, ale přesto se stále domnívají, že oni jsou ti, co jsou nahoře. Z některých odpovědí tedy vyplývá, že muži na emancipaci reagují špatně už jen z důvodu, protože cítí, že ženy nechtějí být pouze ty „ženy v domácnosti“. Někteří mají pocit méněcennosti a mají snížené sebevědomí. Muži se začínají podle dotázaných bát o své pozice a především o to, že oni už nebudou ti, od kterých se očekává, že budou živit svoji rodinu.

Čtvrtina respondentek odpověděla, že muži vnímají emancipaci žen více či méně kladně. Jedna z takto smýšlejících odpověděla na otázku takto: „Jak kteří, ti podle mého názoru normálně kladně, ti kteří si ještě dnes myslí, že žena patří ke sporáku reagují negativně.“ Respondentky se shodly i na tom, že záleží na mužově inteligenci, sebevědomí a egu, jak toto snese. Někteří muži jsou proti, protože přicházejí o své příležitosti. Nevědí, jak se zachovat, někteří to považují za hloupost a nejsou schopni se na danou záležitost podívat z úhlu ženy. Rozumným a vnímavým mužům vývoj emancipace přijde zcela normální. Jedna z dotázaných se vyjádřila, že muži: „Jsou rádi! A tento fakt jim vyhovuje v jejich pohodlnosti, i když to neradi přiznávají.“ Avšak jsou i muži, kteří tohoto využívají a nechávají ženy, aby se o ně staraly a živily je.

Zbylé respondentky uvedly, že muži tento fakt moc nevnímají a je jim to jedno. Někteří muži prý i oceňují emancipaci žen, protože to je pro ně určitá úleva, protože se mohou podělit o výdaje se ženou. Většinou reakce mužů záleží na jejich povaze. Odpověď jedné z respondentek zněla: „Všeobecně si myslím, že jsou trochu v šoku a pořádně ani reagovat nezačali. Zatím si myslím, že se s tím nějak poperou. Ale časem pochopí, že s touto skutečností už nic nenadělají a budou si muset zvyknout.“

Objevil se i názor, kdy žena v podstatě o žádnou emancipaci ani nestojí, chce zůstat ženou a nechce se vyrovnávat mužům. V podstatě jim přenechává významnější pozici.

Graf č. 2: Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?

Zdroj: Vlastní výzkum

Otázka pátá zjišťuje jaké nezanedbatelné místo ve společnosti muž zastává. K této otázce se čtvrtina dotázaných žen postavila tak, že nevědí. V podstatě na tuto otázku si neudělaly vlastní názor a nic je nenapadá. Shodly se však na tom, že v dnešní době může žena zastávat jakoukoliv funkci.

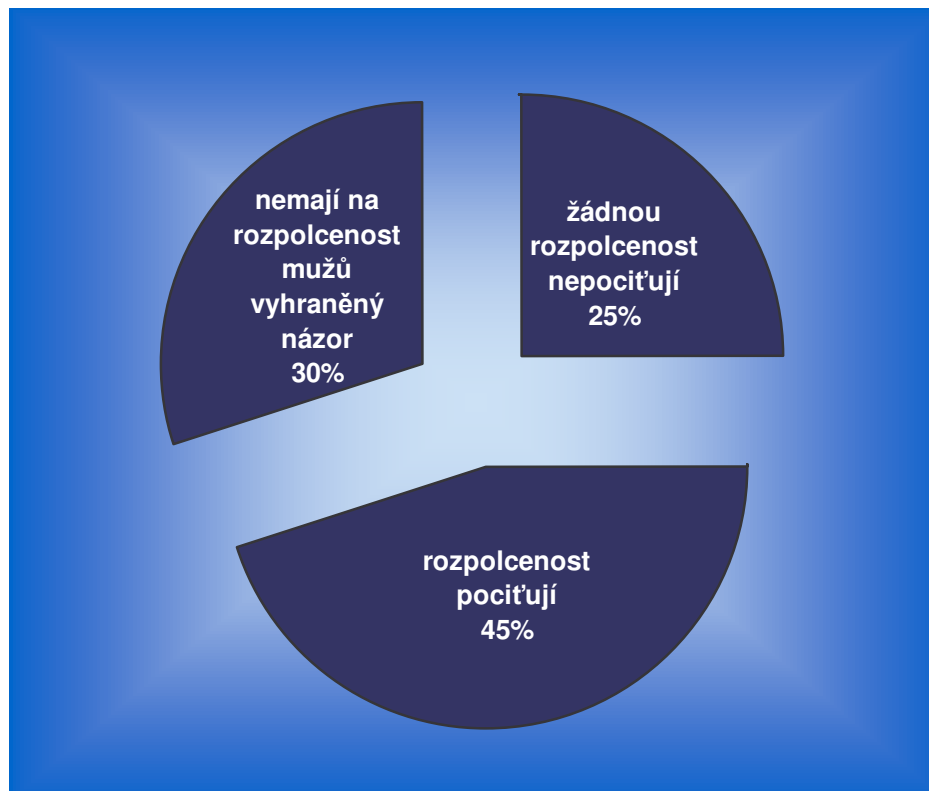
Další čtvrtina dotázaných odpověděla, že nezastupitelné místo zastávají muži jako otcové. Zároveň však zastávají pozici ochránců, jakéhosi uklidňovacího prvku v rodině a v neposlední řadě představují podle některých žen jistotu. Ženy v tomto ohledu nezapomněly na sebe a vyjádřily se, že kromě nezastupitelné role otce by muži měli být schopni, na svém místě, postarat se o svou rodinu a chránit svoji ženu.

Zbývající respondentky se domnívají, že pro muže je v životě vyhrazené každé místo, které zrovna zastávají. Muži by měli vykonávat fyzicky náročnější

práci. Podle některých žen muži stále patří v zaměstnání na řídící pozice, protože jsou přesvědčeny o tom, že muži jsou přeci jen ráznější, mají větší autoritu, nebývají tolik časově vytížení a mohou mít v hlavě starosti týkající se pouze práce. Muži podle žen mají nezastupitelnou roli muže, protože na rozdíl od nich samotných je jejich součástí penis. Zastávají pozici lovce, ať už loví cokoliv.

Další názory na místo muže ve společnosti jsou následující: „Muži patří na politickou scénu, je to tam samý hlupák, a proto si myslím, že se tam muži cítí bezpečně a velice nahoře.“ Jiný názor: „Místo muže je neodmyslitelně na gauči u televize.“

Graf č. 3: Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého nejasného postavení ve společnosti?

Zdroj: Vlastní výzkum

V šesté otázce zjišťují, zda si ženy myslí, že muži cítí nějakou rozpolcenost z jejich nejasného postavení ve společnosti. Na tuto otázku pět z dotázaných žen odpovědělo, že muži žádnou rozpolcenost či nejasnost role nepociťují, protože nikoho takového ani neznají. Podle žen by si měl být každý vědom své role. Ten kdo toto vědomí postrádá se teprve hledá. Zda muži rozpolcenost pociťují či nikoli záleží také na jejich povaze.

Devět z respondentek se však naopak domnívá, že muži nejasnost role jednoznačně pociťují, muži nevědí, jak se vypořádat s narůstající emancipací žen, avšak zároveň připouští, že tomu takto není u všech mužů. Někteří tento vývoj berou jako přirozený a někteří se s tím snaží bojovat. Pokud, ale k nejasnostem přeci jen u mužů dojde, považují ženy za důvod tvrzení, že někteří muži jsou citlivky, všechno hůře nesou a nejsou schopni to zvládat. Ženy pokládají za

důležité muže chválit, aby se zmírnily pocity nejasnosti jejich role. Rozpolcenost podle dotázaných může vzniknout i tím, že se muž necítí „na vrcholu“, kde je podle žen každý muž velice rád.

Zbývajících šest dotázaných žen se nepřiklonilo výrazně ani k jednomu tvrzení. Mužům se podle nich moc nelíbí, že nejsou těmi pány tvorstva. Některé tento fakt vůbec nevnímají a jedna z těchto šesti tvrdí, že: „Silnější osobnosti toto ustojí, ti slabší se litují a snaží se toho zneužít pro svůj prospěch. Další si myslí, že tato rozpolcenost vzniká přirozeně. „Asi to mají dáno do vínku, že neví, co přesně je správné, co vlastně chtějí, jak se vlastně chovat. Mezi sebou samými o tomto problému moc nemluví a s námi jen málo. Mají to v sobě a tak se to v nich nějak pořád pere. A pak to vyplouvá na povrch. Ta jejich rozpolcenost.“ Jedna z respondentek se domnívá, že si někteří muži svoji rozpolcenost ve společnosti léčí svým despotickým chováním v rodině.

Sedmá otázka zjišťuje, jak vnímají ženy dnešní muže. Tuto otázku nelze pojmut jako předchozí otázky. Respondentky mají všechny odlišný názor. U této otázky jednotlivé odpovědi ocituji.

„Dnešní muži jsou dost ambiciózní, a pokud mají peníze dávají to dost často a jasně najevo.“

„Je velice málo mužů, kteří jsou opravdový muži.“

„Muži se neradi vážou, jsou velice rádi středem pozornosti, chtějí být hlavně oblíbení mezi přáteli, ženy berou pouze jako doplněk.“

„Dnešní muži jsou žárlivý, někteří pracovití, ale někteří líní, hodně stereotypní a v dnešní době i opatrnější vůči ženám.“

„Muži v dnešní době jsou stejní jako my ženy. Rozdílní. Někteří se snaží zaopatřit rodinu, jsou pozorní k ženě, pracovití, jiní jdou za kariérou, mamonem, chlubí se na kolika dovolených byli, kolik vydělávají, ale vztahy jdou stranou, další lenoší doma a litují se, že nemají práci a nechají se ženou živit.“

„Muži jsou jako dnešní ženy, každý jiný. Záleží na tom, jaký hodnotový žebříček uznávají. Najdeme muže, kteří si tvrdě budují kariéru za cenu osobních ztrát, zároveň ale i muže, kteří se více věnují rodině po citové stránce...“

„Jací jsou dnešní muži, tak to opravdu nevím. Zatím jsem pořád ve fázi prozkoumávání. Nevím jací byli muži dříve. Ale jedno vím jistě. Jsou prostě jiní, jako my ženy. Protože všechno se postupem času vyvíjí. Změnila se doba, museli se zákonitě změnit i lidé. Tedy i muži i ženy. Prostě je to přirozené. Jinak si nedovoluji soudit dnešní muže všeobecně, protože nejsou všichni stejní. Záleží na povaze, na výchově atd. Je sice možné, že pár vlastností mají všichni stejné, ale hodnotit je – nevím jak.“

„Dnešní muži jsou svým způsobem hrozně hodní a milý, ale jinak docela sobci, myslí pouze na sebe. A hlavně ve velkém procentu nevěrníci. Samozřejmě, že některým výjimkám bych křivdila.“

„Většina mužů se na můj vkus chovají jako příliš velcí drsníci, jen málo který je ochoten přiznat, co opravdu cítí. Jen málokdy se žena setká s gentlemanem, ale i to je asi stále větší emancipace žen.“

„Dnešní muži jsou rozmanití.“

„Muži v dnešní době jsou líní, velký význam pro ně hrají finance. Vlastně jsou všichni muži stejní. Především po prvních šesti měsících se chovají z 95% všichni muži stejně.“

„Muži jsou dnes divní. Co se týče vztahu. Než žena najde ideálního partnera, to trvá dlouho. Záleží také samozřejmě na ideálu ženy. Ale co se týče mých kamarádek, tak nejsou moc spokojené.“ Mě osobně spadlo štěstí do klína, takže si nemohu stěžovat, i když občas si říkám, že snad je lepší být sama.“

„Dnes si většina mužů stále hraje svou klasickou roli - pracující osoba, otec, a ten, čí slovo má větší váhu... Ale už se více přizpůsobují společnosti, která začíná mezi muže nasouvat úspěšné ženy na místa mužů – vyměňují si role – otec na mateřské a matka na místě managera.“

„Jak kdo, každý má jiné priority, někteří jsou kariéristi, někteří mají na prvním místě rodinu.“

„Nelze všechny hodit do jednoho pytle, jsou muži chápaví, citliví, milí, ale i muži násilní a muži, co si myslí, že jim patří celý svět. Rozhodně prožívají nějaký přerod a vyrovnávají se či bojují nebo přijímají postavení ženy.“

„Dnešní muži jsou v jádru stejní jako ti minulé. Dle mého názoru to nejde takto srovnávat. Určitě starší muž je zralejší vlivem zkušeností i minulých nezdarů, je zocelenější a vyrovnanější než např. dvacetiletý mladíček. Může to být, ale i naopak. Každý muž je jiný. Má na to vliv výchova, sebedůvěra, vliv kamarádů, jeho priority atd.“

„Muži v dnešní době jsou závislí na internetu, zapomínají na život v realitě, mají růžové brýle. A řekla bych, že jsou i trochu fajnofky... Dříve byli chlapi jako „chlapi“, teď jsou to převážně padavky.“

„Dnes je každý úplně jiný.“

„Dnešní muži jsou emancipovaní.“

„Dnes jsou muži převážně všichni stejní.“

Muži se postupem, změnou času a společnosti mění, a tak nemůže být ani jednotný názor respondentek.

5. 1 Diskuse

Cílem mé práce bylo dokázat, že pohled současných mladých žen na roli muže ve společnosti je odlišný než v minulosti.

Z výzkumu vyplývá, že ženy hledí na muže v některých ohledech velice podobně. Jindy si až protirečí. Jejich názory se však velice pěkně doplňují a tak utváří celkový pohled na muže.

K otázce číslo jedna

Rozdělení úkonů v domácnosti v dnešní době není opravdu jednoduché. A každý má na toto téma téměř odlišný názor.

Můžeme pak, ale tvrdit, že ani není jednoznačná role ženy a co bychom od ní měli očekávat. Právě toto vnáší do životů mužů i žen značné rozpaky. Muž neví, zda má ukázat své schopnosti starat se o domácnost, umění vyžehlených košil a podobně, a pokud tohle ukáže, nebude si žena o něm myslet, že chlap by měl vypadat jinak?¹¹⁶

Jsou názory respondentek ovlivněny právě nejednoznačností role v dnešní době? Zřejmě ano, protože málokdo má dnes názory dřívější doby na rozdělení činností v domácnosti. I když se tyto názory stále ojediněle vyskytují. Dnes se už radikálně nerozdělují činnosti na ženské a mužské práce.

V dnešní době se žena vyrovnává muži a tak je jen na jejich domluvě, jak si činnosti v domácnosti rozdělí, přesto je mnoho mužů, kteří si myslí, že o domácnost se má starat výhradně žena, ale abych mužům nekřivdila, setkala jsem se i s tímto názorem u žen, byť jen minimálně. Myslím si, že by muži své

¹¹⁶ Srov. BALCAR, T. Role muže a ženy v moderní společnosti. : *Rodina a vztahy*. Dostupné z <http://www.vasedeti.cz/clanky.php?clanek=3175&nazev=Role%20mu%C5%BEE%20a%20%C5%BEE%20v%20modern%C3%AD%20spole%C4%8Dnosti>

umění péče o domácnost neměli skrývat. Mohou tím ženu oslnit a navíc si bude jista, že pokud by třeba onemocněla, může se na něj spolehnout. Takový muž se o všechno postará, aniž by si musela dělat velké starosti.

Pokud jde o finance v domácnosti souhlasím s názorem, že v dnešní době by měli rodinu financovat oba partneři, samozřejmě, pokud je to možné. Když už si mezi sebou rozdělí péči o domácnost, tak nevidím důvod proč by měl domácnost financovat pouze jeden. Co se týká dětí – samozřejmě je důležitá péče obou rodičů. Myslím si, že přibližně první rok by se o dítě měla starat více matka, ale otec vůbec nemusí zůstat pozadu.

Pokud jde o kontakty a koníčky – měli by je udržovat oba. Myslím, že je dobré, pokud některé koníčky a přátele partneři spojí.

Reakce k otázce číslo dvě

Muž a žena jsou rozdílní, každý z nich má v životě jiný úkol. Rozdíly jsou patrné v komunikaci, myšlení apod. Muži a ženy mají i odlišný vývoj mozku. Žena je od přírody zaměřená na mateřskou, druhé osoby a celkově na sociální vztahy. Muž je více zaměřen na práci a technické věci obecně. Žena má odolnější organismus, díky mateřství.¹¹⁷

To, že jsou muži a ženy rozdílní ví už i malé děti. Vlastně jsou k tomu vychovávány. Před chlapečka se postaví autíčka, aby si měl s čím hrát a před holčičku zase panenky. Již od dětství k nám odlišně přistupují. Chlapec má být ten, co nepláče a ochraňuje slabší. Takže rozdíly mezi muži a ženami by existovali bez ohledu na to zda jsou empiricky dokázány či nikoli.

¹¹⁷ Poznámky z přednášek aplikovaná etika a náboženství, doc. Šrajber Jindřich, Dr. theol., 2.ročník ESP, ZS.

Reakce na otázku číslo tři

Stále slyšíme o rovných příležitostech žen a mužů, ale zda je tomu opravdu tak, je neustálá otázka.¹¹⁸

Otázka rovných příležitostí je stále aktuální. Souhlasím s názorem, že se to v dnešní době stále více zlepšuje, ale stále tomu neodpovídá ohodnocení a myslím, že spousta žen těchto příležitostí ani nevyužívá. Smysl života nemají v kariéře, ale v péči o rodinu a děti a to si dokáží stoprocentně užít. Každopádně je dnes možnost volby a pokud by žena neviděla smysl života v rodině může se rozhodnout pro zkvalitnění a růst své kariéry.

Reakce na otázku číslo čtyři

Osobně si myslím, že muži na emancipaci žen reagují podrážděně a přijde jim nespravedlivé, že v některých povoláních mají trochu odlišné podmínky, než oni. Např. u vojenských jednotek se liší nároky na ženu a na muže. Ženy bývají výkonnostně zohledněny oproti mužům.

Některým mužům se to samozřejmě nelíbí a vidí za tím nespravedlnost vůči nim samotným a tvrdí, že pokud se ženy chtějí mužům vyrovnat, mělo by to být se vším všudy se stejně kladenými nároky, jako mají oni. Myslím, že se ženy mohou vyrovnat výkonům mužů a je to po nich i vyžadováno, avšak vím, že určité rozdíly uvedené v tabulkách existují a ženy jsou zohledňovány, tuto informaci mi potvrdil bývalý člen armády ČR. Ženy se, ale mohou k výkonům mužů velice přiblížit i se vyrovnat. Také si myslím, že ženy do těchto oborů dokáží vnést své přednosti a hlavně i intuici. Obecně se říká, že ženy jsou ve stresujících situacích lepší než muži. Můžeme říci, že dnes už tolik neplatí, že

¹¹⁸ Srov. Postavení MPSV při rozvoji rovných příležitostí mužů a žen. *MPSV.cz*. Dostupné z <http://www.mpsv.cz/cs/298>

armáda je pouze mužská záležitost. Je možno tedy už pozorovat, že i v profesionální armádě se vyskytuje u posádek stále více žen, než tomu bylo dříve. Avšak více viditelné jsou ženy u policistů. Dříve se ženy v armádě vyskytovaly také, ale myslím, že to bylo velice ojedinělé

Může nám vzniknout otázka s etickým nádechem, zda je emancipace žen pro společnost přínosná, a zda je přínosná pro jednotlivce? Takovéto otázky si však musí zodpovědět každý sám za sebe. Osobně si myslím, že pro společnost emancipace přínosná je. Ženy se dostanou na pozice, kde jsou převážně muži, a tím vznikne i nový úhel pohledu na určitou situaci. Tím, že jsou muži a ženy odlišní, se liší i jejich názory a pohledy na stejnou věc.

Reakce k otázce číslo pět

Myslím si že muž má své nezanedbatelné místo, především jako otec rodiny, čímž dávám za pravdu čtvrtině ze svých respondentek. Otce nemůže nikdo nahradit se „stoprocentní účastí“. Dítě potřebuje vzor otce. A myslím, že je pro dítě velice důležité znát vzor úplné rodiny. Za nezanedbatelnou roli muže považuji roli manžela, partnera, prostě někoho, kdo je ženě oporou a dokáže ji ochránit, popřípadě zabezpečit rodinu, nebo pomoci při tomto úkolu.

Reakce k otázce číslo šest

V dnešní době se muži již nestaví do role ochránců svých žen a dětí. Této role se muži postupem času vzdali. Zaplatit jinou obranu z daní jako policii, správní systém a podobně bylo pro muže mnohem pohodlnější, než nosit neustále u sebe nějaké zbraně.¹¹⁹

¹¹⁹ Srov. ŠIKLOVÁ, J. Mění se role muže a ženy. *Feminismus.cz* Dostupný z WWW: <<http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=2112095>>.

Role ženy a muže se postupem času začaly prolínat a zaměňovat. Pokládáme si tedy otázku, zda je to dobré či špatné. Toto je, ale velice individuální a záleží z jakého úhlu pohledu to vidíme. Vzniká tím problém, co se vlastně očekává od mužské a ženské role.¹²⁰

Na tuto otázku mohu reagovat pouze jednou větou. „Ano, rozpolcenost z nejasného postavení ve společnosti u mužů vzniká. Souhlasím s tím, že tato rozpolcenost vzniká v souvislosti s tím, že muži opustili roli ochránců svých žen a dětí, i když z výzkumu vyplynulo, že právě o tuto roli by stále ještě dost žen stála. Souhlasit musím i s tím, že dnes se mužské a ženské role prolínají. Muži dokáží udělat vše, co se domácnosti týká, musím podotknout, že ne všichni. Stále existují muži, kteří ani nevědí, jak použít žehličku – obrazně řečeno. Na druhou stranu jsou ženy, které se cítí lépe mezi muži v mužském povolání a co se týká domova, domnívám se, že se dokáže dobře postarat o nasekání dříví, výměny zásuvek či žárovek až třeba i po menší zednické práce.

Další etická otázka, která může vzniknout, zní: Zda je pro muže dobré, že v některých případech pociťují nejasnost svého postavení či role ve společnosti? U této otázky se domnívám, že nejasnost role není dobrá ani pro muže, ani pro jejich blízké. Na druhou stranu jsou stále role, které může plnit pouze muž, jako roli otce, a myslím, že toho si jsou vědomi všichni. Ženy vědí, že otce nemůže nikdo nahradit. A tím si jsou jisti i muži.

Reakce k otázce číslo sedm

Na tuto otázku se odpovědi dost lišily, vlastně se ani nedivím. Ani já nemůžu říct, že jsou všichni muži stejní a „hodit je tak do jednoho pytle“. Někteří dnešní muži mi přijdou dost nezodpovědní, na druhou stranu někteří moc dobře vědí, co je to zodpovědnost. Možná záleží na věku, ale já se přikláním k tomu, že

¹²⁰ srov. HRUŠKOVÁ, M., - KOZLOVÁ, L., Rodina z hlediska uspořádání genderových vztahů a rolí. In ŠRAJER, J., MUSIL, L., *Etické kontexty sociální práce s rodinou*. s. 31- 32

záleží spíše na životních zkušenostech. Někdo si zažije „své“ v mládí a někdo si ty zkušenosti nasbírání ve čtyřiceti. Přijde mi, že jsou dnešní muži dost ovlivnění počítačovou technikou a neustále jsou zalezlí a něco vymýšlí, stahují a vylepšují. Díky tomu o některých mužích nemohu říci, že to jsou „muži“. Je sice moc hezké, že rozumí počítačům a dokáží cokoli v souvislosti s tím opravit, ale pro mne osobně je muž, ten správný muž, ten který se dokáže postarat o dům. Měl by být manuálně zručný, aby posekal trávu, nařezal dříví a tak podobně, nebo si musí umět, alespoň poradit. Dnes k tomu má i techniku a nemusí se ohánět kosou. Bohužel pro mne mám pocit, že takových mužů dnes opravdu moc není, tedy pokud ještě jsou.

Dnešní muži mají své klady i zápory a máme (my ženy) štěstí, že muži nejsou všichni stejní a někteří se více či méně podobají našim ideálům a přáním. Je jasné, že ani my ženy nejsme dokonalé a tak zvolit nějakého muže, u kterého slevíme i z našich ideálů je téměř samozřejmé. A myslím, že toto platí i opačně, muži taky musejí slevit ze svých ideálů.

ZÁVĚR

Hlavním tématem teoretické části diplomové práce bylo seznámit se s vymezením rolí u mužů a žen. Jak se během doby vyvíjela role mužů a jejich postavení ve společnosti. Pochopit rozdíly mezi nimi. Rozdíly z pohledu komunikace, genderu a chápání. V neposlední řadě také zjistit, jak je to s rovností mužů a žen nejen v České republice.

Praktickou část jsem zaměřila na výzkum. Jehož hlavním cílem bylo dokázat, že pohled současných mladých žen na roli muže ve společnosti je odlišný než v minulosti. Zabývala jsem se otázkami postavení partnerů v domácnosti, kdo z nich má vykonávat jaké činnosti. Zda ženy vidí rozdíly v komunikaci mužů a žen, jak se domnívají, že se muži dívají na nárůst emancipace u žen. Jaké je vlastně postavení dnešních mužů, jakou zastupují roli a jací vlastně muži v dnešní době jsou.

První hypotéza, že současné mladé ženy vidí roli muže ve společnosti odlišně než v minulosti, se mi potvrdila. Z odpovědí respondentek vyplývá, že na chodu domácnosti se mají podílet oba partneři. Činnosti se dnes nerozdělují na čistě ženské a mužské.

Dílčím cílem práce bylo dokázat, že podle mladých žen vzniká u mužů rozpolcenost z jejich nejasného postavení ve společnosti. Druhá hypotéza, že podle mladých žen vzniká rozpolcenost mužů v důsledku jejich nejasné role ve společnosti, se mi potvrdila u 45% dotázaných respondentek, které si myslí, že muži pociťují rozpolcenost v důsledku jejich nejasné role či postavení ve společnosti.

Ve své práci jsem se snažila poukázat na obecný pohled žen na muže v každodenním životě. Neboť vztahy a především rozdíly mezi mužem a ženou

jsou a vždy budou jedním ze základních témat našeho života. Proto není divu, že se tímto tématem zabývalo již mnoho autorů a zabývat se ještě v budoucnu bude.

Z daného tématu vyvstává mnoho dalších otázek, např.: Co nám přináší změna role u mužů? Jaký vliv má emancipace žen na společnost a na postavení muže ve společnosti? Je pro muže přínosné, že pociťují nejasnost své role či svého postavení? Jak se staví ženy k dnešním mužům?

Dnešní společnost je díky neustálým změnám v pohybu. Mnohdy však ani my nevíme, jak se s určitými změnami vyrovnat. Nároky na muže, ale i ženy jsou dnes vysoké a je jen na každém, pro jaký model se rozhodne. Mnohem závažnějším problémem však je, pokud není muž schopen zaujmout žádnou pozici či roli.

Mladé ženy na muže pohlíží z různých úhlů pohledu, vzdělání, intelektu. Každé ženě se na muži líbí něco jiného, každá vyžaduje jiné přednosti a ctnosti. Pro jednu je mužem ten, který dokáže zabezpečit rodinu, pro druhou empatický přítel, který je součástí výchovy jejich potomků. Mluvíme zde celou dobu o mužích, ale záleží také na ženách. I muži se snaží přizpůsobit a plnit očekávání žen, která se týkají jejich povahy a role.

Postavení muže ve společnosti a pohled žen se jistě změnil, přesto všechno si myslím, že stále zůstává platná věta Františka Hrubína: Každá žena má moc učinit krásným a milým toho koho miluje.

Seznam použitých zdrojů

Literatura

1. BÁRTLOVÁ, S., HNILICOVÁ, H. *Vybrané metody a techniky výzkumu zjišťování spokojenosti u pacientů*. 1. vyd. Brno : Institut pro další vzdělávání pracovníků ve zdravotnictví v Brně, 2000. 118 s. ISBN 80-7013-311-2.
2. COLLINSOVÁ, Anna, SULLIVAN, Eliot. *Ženy jsou z Prsu, Muži z Chujoše*. Markéta Ernesová. 1st edition. Praha : VOLVOX GLOBATOR, 2000. 110 s. ISBN 80-7207-390-7.
3. FAFEJTA, M. *Úvod do sociologie pohlaví a sexuality*. Praha: Jan Piskiewicz 2004. ISBN 80-86768-06-6.
4. HRUŠKOVÁ. M, - KOZLOVÁ. L, Rodina z hlediska uspořádání genderových vztahů a rolí . In ŠRAJER, Jindřich, MUSIL, Libor. *Etické kontexty sociální práce s rodinou*. 1. vyd. Brno : Albert, 2008. s. 152 ISBN 978-80-7326-145-0.
5. INDRUCHOVÁ, Libora Oates. *Dívčí válka s ideologií : Klasické texty angloamerického feministického myšlení*. Hana Hájková aspo.. 1. vyd. Praha : Sociologické nakladatelství, 1998. 18. svazek s. 304. ISBN 80-85850-67-2.
6. LANGMEIER, J., KREJČÍŘOVÁ, D. *Vývojová psychologie : 2.aktualizované vydání*. 4. vyd. Praha : Grada Publisching, 2006. s. 368 ISBN 80-247-1284-9.
7. MATOUŠEK, Oldřich. *Slovník sociální práce*. 1. vyd. Praha : Portál, 2003. 288 s. ISBN 80-7178-549-0.

8. NAKONEČNÝ, M. *Úvod do psychologie*. Praha: Academia 2003. ISBN 80-200-0993-0.
9. NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*. Praha: Academia 1999. ISBN 80-200-0690-7.
10. PAVLICA, Karel, et al. *Sociální výzkum podnik a management*. 1. vyd. Praha : Ekopress, 2000. 161 s. ISBN 80-86119-25-4.
11. PEASEOV, Allan, PEASEOV, Barbara. *Proč muži neposlouchají a ženy neumějí číst v mapách*. Marta Rottová. 1st edition. Brno : Jiří Alman v Brně, 2000. 317 s. ISBN 80-86135-15-2.
12. PEASEOV, Allan, PEASEOV, Barbara. *Proč muži nedokážou dělat více věcí současně*. Marta Rottová. 1st edition. Brno : Jiří Alman v Brně, 2003. 123 s. ISBN 80-86135-38-1.
13. PLZÁK, Miroslav. *Žena a muž: teorie a praxe manželského dorozumívání*. 1. vyd. Praha : Nakladatelství Motto, 2001. 225 s. ISBN 80-7246-099-4.
14. RENZETTI, Claire M. , CURRAN, Daniel J. . *Ženy , muži a společnost*. 4. vyd. Praha : Karolinum, 2003.. ISBN 80-246-05825-2.
15. VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie II. : Dospělost a stáří*. 1. vyd. Praha : Karolinum, 2007. 461 s. ISBN 978-80-246-1318-5.
16. VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie*. 1. vyd. Praha : Portál, 2000. 528 s. ISBN 80-7178-308-0.
17. VYBÍRAL, Z. *Psychologie lidské komunikace*. 1. vyd. Praha: Portál 2000. ISBN 80-7178-291-2.

Cizojazyčná literatura

1. RHODE , Deborah L. *Speaking of sex : The denial of gender inequality*. New York : Libary of Congress Cataloging-in-publication Data, 1995. s. 341 ISBN 0-674-891-77-2.
2. WALSH, Mary Roth. *Women, men and gender : ongoing debates*. 2006th edition. New York : Library of Congress Cataloging-in-publication Data, 1996. 445 s. ISBN 0-300-06896-4.

Internetové zdroje

1. Konflikty v manželství, *Ethos* [online]. 2007 , 2008 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.ethos.cz/konflikty-v-manzelstvi-a-rozdilnost-partneru-071.php>>.
2. OPATRŇÝ, A. Pastorační péče v méně obvyklých situacích *Knihovna křesťanské literatury* [online]. 2004 , 14.12. 2004 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.knihovna.net/KNIHA/0054_t01.htm>.
3. Spojení sexuality se světem citů, *MEUS ORBIS- MEUS LUMEN* [online]. 2008 , 7. 4. 2008 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.vh-obrazy.com/view.php?cislocclanku=2008040014>>.
4. Dnes se slaví Den rovnosti žen a mužů, má bourat předsudky. *Ententyky.cz* [online]. 2007 [cit. 2008-10-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.ententyky.cz/dnes-se-slavi-den-rovnosti-zen-a-muzu,-ma-bourat-predsudky>>.

5. *Postavení MPSV při rozvoji rovných příležitostí mužů a žen* [online]. mpsv. 29.4.2005 29.4.2005 [cit. 2008-10-09]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpsv.cz/cs/298>>.

6. ŠULC, F. Domestikace muže. *AZ rodina* [online]. 2008 [cit. 2008-11-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.azrodina.cz/2106-domestikace-muze>>.

7. DLOUHÁ, I. *Sociologie : Sociální role* [online]. 2006-2007 [cit. 2008-11-11]. Dostupný z WWW: <<http://ucebnice.bigyze.cz/ucebnice.aspx?kod=V-28&kap=2-7>>.

8. *Změna tradiční role mužů* [online]. 2003-2007 [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.noramb.cz/policy/gender/male/male.htm>>.

9. ŠIKLOVÁ, J. Mění se role muže a ženy. *Feminismus.cz* [online]. 2008 [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.feminismus.cz/fulltext.shtml?x=2112095>>.

10. BALCAR, T. *Role muže a ženy v moderní společnosti : Rodina a vztahy* [online]. 2008, 16.5.2008 [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.vasedeti.cz/clanky.php?clanek=3175&nazev=Role%20mu%C5%BEE%20a%20%C5%BEeny%20v%20modern%C3%AD%20spole%C4%8Dnosti>>. ISSN 1801-2892.

11. BUBÍK, R. *Role ženy. Apoštolská církev : Česká republika* [online]. 2004 [cit. 2008-11-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.apostolskacirkev.cz/view.php?cisloclanku=2004032801>>.

12. *Wikipedie otevřená encyklopedie : Kompromis* [online]. 2009 , 10.1.2009 [cit. 2009-01-20]. Dostupný z WWW: <<http://cs.wikipedia.org/wiki/Kompromis>>.
13. *Proč si muži a ženy nerozumí* [online]. 2005 , 08.05.2005 [cit. 2008-11-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.ilist.cz/clanky/proc-si-muzi-a-zeny-nerozumi>>.
14. *Láska a její fáze - muži to mají jinak. Mineralfit* [online]. 2006 [cit. 2009-01-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mineralfit.cz/clanek/1774--laska-a-jeji-faze---muzi-to-maji-jinak.html#article>>. ISSN 1801-867X.
15. STEHLÍKOVÁ, D. *Rovnost mužů a žen v České republice* [online]. 2008 , 28.07.2008 [cit. 2009-01-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.dzamilastehlikova.cz/8355/51/clanek/rovnost-muzu-a-zen-v-ceske-republice/>>.
16. STRAKOVÁ, N. *Eurokomisařka: V rovnosti mužů a žen máte co dohánět* [online]. 2009 , 16.01.2009 [cit. 2009-02-17]. Dostupný z WWW: <<http://aktualne.centrum.cz/zahranici/evropa/clanek.phtml?id=627203>>.
17. ŠMÍDOVÁ, I. *Muži na okraji: systémové znevýhodnění mladých mužů bez maturity?. Gender sociologie* [online]. 2009 [cit. 2009-02-20]. Dostupný z WWW: <http://www.genderonline.cz/view.php?cisloclanku=2009012406#_ftnref1>.
18. *Genderové konfrontace IV. – Muži v ohrožení?* [online]. 2008 , 14.01.2008 [cit. 2009-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://www.fss.muni.cz/cz/site/aktuality/aktualita/1247>>.

19. *V Praze začíná kampaň pro rovnost šancí mužů a žen* [online]. Praha : 2006 , 28.8.2006 [cit. 2009-02-20]. Dostupný z WWW: <<http://zpravodajstvi.ecn.cz/index.stm?x=1926799>>.
20. GOLLA, P. Kdo vydělá na rovnosti mužů a žen v EU?. *Měšec.cz* [online]. 2003 [cit. 2009-02-28]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/kdo-vydela-na-rovnosti-muzu-a-zen-v-eu/>>. ISSN 1213-4414.
21. *Rovnost žen a mužů* [online]. 2009 , 23.02.2009 [cit. 2009-02-24]. Dostupný z WWW: <<http://www.euroskop.cz/683/sekce/rovnost-zen-a-muzu/>>.
22. *Kvalitativní výzkum* [online]. 2009 , 11.3. 2009 [cit. 2009-04-01]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Kvalitativn%C3%AD_v%C3%BDzkum>.
23. PULAS, J. *Muž a žena - dva světy? (Rozhovor s psychologem Petrem Goldmanem)* [online]. 2001 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <http://www.vira.cz/knihovna/index3.php?sel_kap=370>.
24. *Samuraj informační server pro muže : Proč muži a ženy myslí jinak* [online]. 24.1.2009 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://www.samuraj.cz/svet-muze-clanek/proc-muzi-a-zeny-mysli-jinak-243/#article-body>>.
25. VOPAVOVÁ, M. *ČESKÝ INSTITUT : pro rozvoj a ochranu díla „VE SVĚTLE PRAVDY“* [online]. 14.9. 2006 [cit. 2009-04-10]. Dostupný z WWW: <<http://ao-institut.cz/texty/Mozek/25-proc-si-muzi-zeny-nerozumeji.html>>.

26. *Ústav primární a preprimární edukace : Přednáška č. 2* [online]. 2007 , 31. 08. 2007 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <http://lide.uhk.cz/pdf/ucitel/petrija2/p%C5%99edn%C3%A1%C5%A1ka_%C4%8D__02.htm>.
27. BLÁHA, J. *Diskriminace mužů* [online]. 2009 , 1.4. 2009 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW:<<http://job.blogy.novinky.cz/0904/vyzva>>.
28. *Sociální role* [online]. 2009 , 10. 3. 2009 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <http://cs.wikipedia.org/wiki/Soci%C3%A1ln%C3%AD_role>.
29. ŠMÍDOVÁ , I. *Nový muž, nový otec* [online]. 2006 , 26. 1. 2006 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW:<http://www.literarky.cz/index_o.php?p=clanek&id=1363>.
30. VYSKOČIL, F. Rozdíly mezi mužem a ženou : Lovec a ochránkyně sídla. *Vesmír* 85 [online]. 2006, roč. 2006, č. 7 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.vesmir.cz/clanky/clanek/id/6819>>. ISSN 1214-4029.
31. VYSKOČIL, F. Rozdíly mezi mužem a ženou : Mlčení a mluvení, testosteron a estrogen. *Vesmír* 85 [online]. 2006, roč. 2006, č. 8 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <[http://www.vesmir.cz/clanek/rozdily-mezi-muzem-a-zenou-\(2\)](http://www.vesmir.cz/clanek/rozdily-mezi-muzem-a-zenou-(2))>. ISSN 1214-4029.
32. *Spojení sexuality se světem citů 10. část- Základní rozdíly mezi sexualitou ženy a muže* [online]. 2008 , 7. 4. 2008 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.vh.obrazy.com/view.php?cislocclanku=2008040014>>

33. *Průměrná mzda v ČR je 16 917 Kč* [online]. 2004 , 22. 4. 2005 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <http://www.spotřebitel.cz/index.php?option=com_content&view=article&id=100740&catid=77:penenka-spotebitele&Itemid=373>.

34. *Rovnoprávnost.cz* [online]. 2006 , 22. 8. 2006 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.rovnopravnost.cz/zpravy/rozumne-chovani--patriarchalni-konstrukce--636/>>.

35. GOLLA, P. *Muži vydělávají i v EU více než ženy* [online]. 2003 , 2. 6. 2003 [cit. 2009-04-11]. Dostupný z WWW: <<http://www.mesec.cz/clanky/muzi-vydelavaji-i-v-eu-vice-nez-zeny/>>

Další zdroje

1. Poznámky z přednášek teologická antropologie, doc. Vokoun Jaroslav, Th.D., 2. ročník, ESP, ZS.

2. Poznámky z přednášek Úvod do problematiky gender, Mgr. Svobodová Michaela, Ph.D., 1. ročník, ESP, ZS.

3. Poznámky z přednášek aplikovaná etika a náboženství, doc. Šrajer Jindřich, Dr. theol., 2.ročník, ESP, ZS.

4. Poznámky ze semináře krizové intervence, PhDr. Rostislav Nesnídal, 2. ročník, ESP, ZS.

III. PŘÍLOHOVÁ ČÁST

Seznam příloh

Příloha I. –VI. Ukázka záznamových archů

Příloha I.

Záznamový arch
respondentka č. 1
Věk 28

1. Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

- kdo má vařit

„Žena, ale občas i muž, ať si zkusí jaké to je. Takto to u nás funguje. Přes týden vařím a manžel chodí na obědy – jsem na mateřské, a v sobotu vařívá on.“

- starat se převážně o děti

„Žena – svého šestiměsíčního synka bych manželovi na dlouho nesvěřila, jen matka ví co a jak. Manžel jde jen s malým ven s kočárem.“

- financovat domácnost

„Muž – u nás to ani jinak nejde, z té almužny, co nám dává stát sotva splatím pravidelné měsíční poplatky.“

- budovat si kariéru

„Oba, já při práci vystudovala VŠ a jsem spokojená, momentálně stagnuji na mateřské dovolené. Manžel je živnostník, se zakázkami spokojen. Takže spokojenost.“

- uklízet

„Oba – rozdělit si práci. V sobotu napochoduju na utírání prachu – manžel, vytírání – já, luxování – převážně manžel, mytí nádobí – já, to ho nebaví.“

- nakupovat jídlo

„Nakupuji denně menší nákupy, když jdu s kočárkem a jednou za dva týdny děláme pořádný nákup asi za 3000 v kauflandu - doplňujeme zásoby.“

- starat se o finance v domácnosti

„Spíš manžel, ale měla by to vést žena. Manžel vydělává a dává mi peníze na nákupy. Ale takto nemám přehled kolik je na účtě, kolik jsme utratili atd. Na to jsou lepší ženy vůbec

- vzdělávat se

„Oba stejnou měrou. U nás to, ale neplatí. Já jsem ctižádostivá. Manžel vzdělání nepotřebuje, je malíř pokojů.“

- udržovat kontakty (mít přátele)

„Oba máme svůj okruh přátel, jak svých, tak společných a najdeme si vždy na ně čas.“

- mít své koníčky, zájmy

„Každý své. Já hraji divadlo, ačkoli kvůli dítěti mám teď rok pauzu, pak čtu hodně knihy, píšu dopisy anglicky. Manžel hraje počítačové hry, projíždí internet a jednou týdně chodí hrát šipky (liga).“

- kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle

„Stejně. Když přijde chuť a je to pro oba příjemné proč ne. Ale nechápu sex typu (ve středu každý týden ve dvacet hodin

2. Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?

„Žena je citlivější od přírody, dovede vyslechnout, poradit, vcítit se do druhého. Muž to neřeší, je za FRAJERA. Žena dokáže s kamarádkou prokecat třeba pět hodin a přijde jí to jako pět minut.“

3. *Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?*

„Co se týče práce, tak ne. Ženy nejsou dobře ohodnoceny.“

4. *Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?*

„Nelíbí se jim to – myslí, že jsou pány tvorstva.“

5. *Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?*

„Živitel rodiny, zachovávatel rodu.“

6. *Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?*

„Neznám nikoho takového.“

7. *Jací jsou dnešní muži?*

„Závislí na internetu, zapomínají na život v realitě, mají růžové brýle. A řekla bych, že i trochu fajnofky. Dříve byli chlapi jako CHLAPI, teď jsou to převážně padavky.“

Příloha II.

Záznamový arch
respondentka č. 3
Věk 29

1. Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

- kdo má vařit

„Podle toho, jak to oběma vyhovuje, pokud to ženu baví, ať vaří ona, pokud to baví i muže, ať se střídají nebo ať vaří on. Záleží to vždycky na konkrétní rodině.“

- starat se převážně o děti

„Oba dva, výchova by měla být sladěná a důsledná. Myslím si ale, že v době do 3 let věku by s dítětem měla být převážně matka.“

- financovat domácnost

„Záleží to na tom, jak se manželé dohodnou, ideální je oba, ale protože se žena většinou stará o domácnost více, myslím si, o něco více zodpovědný je muž. Záleží to ale na to, kolik každý z manželů vydělává a jak se dohodnou, aby byli spokojeni oba.“

- budovat si kariéru

„Podle toho jestli je pár bezdětný nebo jestli děti má. Pokud nemá, mohou oba, i když žena by měla myslet na to, že jednou případně může mít děti. Pokud děti jsou, jsem spíše pro tradiční rozdělení rolí, takže spíše muž než žena.“

- uklízet

„Myslím si že po sobě by si měl uklízet každý sám, co se týče oblečení, ustlání postele, věci v koupelně atd. Žena není služka. Měli by si většinou věci rozdělit, aby muž ženě pomáhal, ale konečná zodpovědnost je asi na ženě.“

- nakupovat jídlo

„Oba dva, ale zodpovědnost za zorganizování má žena.“

- starat se o finance v domácnosti

„Starat by se o ně měli oba, nelze spoléhat jen na druhého, že peníze vydělá. Pokud má ale jeden z manželů dobře placené zaměstnání, i kdyby to byla žena, nevidím problém v tom, že ten druhý například více pečuje o domácnost.“

- vzdělávat se

„Oba, je to dobré i pro výchovu dětí a obecný rozhled.“

- udržovat kontakty (mít přátele)

„Oba dva stejně.“

- mít své koníčky, zájmy

„Oba dva stejnou měrou. Své vlastní i společné.“

- kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle

„Oba dva stejně.“

2. Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?

Muži příliš nekomunikují

3. Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?

Jak ve kterých oborech, ale obecně ne, některé obory zvýhodňují ženy, některé muže. Lépe finančně ohodnoceni jsou muži.

4. Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?

Jak kdo, někteří muži to oceňují, jednak je to úleva pro ně, že se např. dělí o výdaje s manželkou, u některých to může způsobovat pocit méněcennosti a snížené sebevědomí.

5. Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?

Otcové rodin, ochránci, uklidňovací prvek, jistota.

6. Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?

Myslím si že u mnoha z nich ano, neví jak se vypořádat s ženskou emancipací.

7. Jací jsou dnešní muži?

„Jak kdo, každý má priority jiné, někteří kariéristi, někteří mají na prvním místě rodinu. Nevidím situaci nijak tragicky“

Příloha III.

Záznamový arch
respondentka č. 6
Věk 29

1. Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

- kdo má vařit

„Myslím si, že by se na domácnosti měli rozhodně podílet oba. Neboť oba pracují a mají stejné množství povinností. Pokud tedy jeden z nich nedělá na půl úvaz či je nezaměstnaný, pak není problém se více věnovat domácnosti než zaměstnaný partner.“

- starat se převážně o děti

„Z pohledu ženy vím, že je mi příjemné se o dítě starat, samozřejmě, ale nemůže výchova stát jen na mě. Muž v ní má rozhodně svou nezastupitelnou roli a záleží na dohodě partnerů. Osobně preferuji v tomto ohledu větší míru angažovanosti u sebe, protože to tak pociťuji.“

- financovat domácnost

„Podle možností. Ráda bych jako žena pracovala při dětech na poloviční úvazek, abych mohla více času věnovat dětem a opravdu se o ně starat. Pak bych samozřejmě byla raději, kdyby muž měl dobré finanční příjmy.“

- budovat si kariéru

„Osobně nejsem na kariéru zaměřena a tak u sebe necítím potřebu. Ale pokud o to žena stojí, proč ne. Nevidím v tom problém. Měla by mít stejné možnosti jako partner.“

- uklízet

„Rozhodně oba, protože tam přeci nežije jen jeden, ale zase jde o rozdělení práce. Myslím si, že starost o domácnost by měla být vyvážená. Muž umí uklízet stejně dobře jako žena, jen se k tomu musí někdy dokopat. Jejich námitky dle mého názoru plynou z lenivosti či pocitu nadřazenosti nad danou prací. Ale znám ty, co to umí bravurně.“

- nakupovat jídlo

„Buď společně nebo různě komu zrovna vyjde čas. Jí oba, nakupují oba. Zase jde o vyváženost práce.“

- starat se o finance v domácnosti

„To je velice složitá otázka, mnoho partnerů má v dnešní době finance rozdělené. Myslím, že je dobré mít společný účet a stanovit si, kolik budou mít oba partneři pro vlastní potřebu a o zbytek se budou informovat - jako je například jídlo, věci pro děti.“

- vzdělávat se

„Podle chuti a samozřejmě možností. Každý partner je svobodnou bytostí. Má nárok si rozhodovat o svém životě, pokud tím hodně neomezuje druhého či mu neubližuje, pak je to opět na vzájemné domluvě.“

- udržovat kontakty (mít přátele)

„By měli rozhodně oba. Vztah to posiluje a dále rozvíjí. Navíc, proč opouštět přátele, partner nikdy není dost velkým důvodem.“

- mít své koníčky, zájmy

„Je to rozhodně dobré. Ale zase jde o domluvu. Pokud by partner svůj koníček dělal 5dní v týdnu, už se asi moc nejedná o vztah a společné soužití, ale někomu to může rozhodně vyhovovat. Nic méně koníček je důležitý.“

- ***kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle***

„To se snad ani nedá říci. Musejí mít chuť oba. Rozhodně nesouhlasím s nějakým násilným donucováním. Problém však může nastat, pokud jedna polovička odmítá sex. Pak je dobré vyhledat odborníka.“

2. *Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?*

„Rozhodně veliké, ženy mají potřebu se spíše z věcí vypovídat, jsou hodně citové. Zatím co muži, hledají řešení. Žena je více emotivní i co se komunikace týče, muž zase uvažuje racionálně. Často se muž a žena nepochopí, protože stejnou věc chápou a vidí rozdílně.“

3. *Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?*

„Rozhodně se dnes šance hodně vyrovnávají, ale myslím si, že muž má větší šance než žena. Stále existuje diskriminace vůči ženám, především v zaměstnání.“

4. *Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?*

„Myslím, že nevědí, jak se přesně chovat a část to považuje za blbost, protože jim se přeci žilo blbě. Nejsou schopni se na věc podívat z pohledu žen.“

5. *Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?*

„Určitě místo otce.“

6. *Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?*

„Rozhodně ano, ale ne u všech, někteří to berou jako přirozenou věc, jiní s danou situací bojují“

7. *Jací jsou dnešní muži?*

„Nelze všechny hodit do jednoho pytle, jsou muži chápavý, citlivý, milý, ale i muži násilní a muži, co si myslí, že jim patří celý svět. Rozhodně prožívají nějaký přerod a vyrovnávají se či bojují nebo přijímají postavení ženy.“

Příloha IV.

**Záznamový arch
respondentka č. 6
Věk 27**

1. Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

„Myslím, že oba. Vždy je dobré, když muž umí zastoupit ženu, pokud nastane v domácnosti výjimečná situace. Jinak záleží na povaze každého muže. Pokud je tzv. „gaučák“ určitě bych ho něčím zaměstnala. Klidně ať dělá tu domácí práci, která ho bude bavit více, zbytek udělá žena. Je to dobré i z toho důvodu, že pak umí ocenit ženu za to, že je všude uklizeno, navařeno atd. Samozřejmě ideální stav je, když dělají domácí práce oba a napořád. Stejně se konkrétně v bytě vyskytují práce výhradně pro ženu, tak proč by ji s tím partner nemohl pomáhat? Jako ona pomáhá jemu např. hrabat na zahradě listí, on může pomáhat jí.“

- kdo má vařit

„Muži jsou vynikajícími kuchaři. Myslím, že je škoda nenechat je projevit svůj talent. Každodenní rutinu může zastat žena, ale když se alespoň čas od času v kuchyni ukáže muž, je to jenom dobře. A trochu je to i základ, aby uměl muž uvařit alespoň pár jídel. Ideální je domluva. Prostě bude vařit ten, kdo na to má náladu, nebo má nápad na dobré jídlo.“

- starat se převážně o děti

„To by měla asi žena, přeci jen je citlivější, trpělivější a opravdu se o ně postará. Muži jsou spíše pro zábavu, vymýšlení her. A na podpis žákovské! Nejhorší co může být, je mužská netrpělivost a výbušnost v souvislosti s malými dětmi. Chudinky pak nevědí, co se po nich vlastně chce. Oblečení jsou na půl. Nemají svůj standard, na který jsou zvyklí, pak jsou zbytečně nervózní. A z nich i jejich otcové. Raději bych tuto starost přenechala ženám.“

- financovat domácnost

„Tak samozřejmě muž. Ale záleží na tom, kdo má lepší vzdělání, kdo má lepší zaměstnání. Ten má i více peněz, je tak trochu kariérista a proto by bylo ideální, kdyby to byl muž. Na ženu by zbyla ta domácnost a děti. Když nebude s dětmi doma 10 let, myslím, že ji to vadit nebude, že domácnost financuje muž. Jinak pokud je to obráceně, myslím, že to úplně špatně není. Ale dobře taky ne. Takže spíš by měl domácnost financovat muž.“

- budovat si kariéru

„To jsem uvedla již v předešlé otázce. Myslím, že lepší je to spíš pro muže. Ale pokud chce, může budovat kariéru i žena. Tady soudím dle sebe. Pro mě je rodina důležitá, raději budu mít partnera, co se o mě finančně postará a já se budu moci věnovat rodině. Pak tedy třeba i kariéře. Nejvíce asi záleží na požadavcích té které ženy. Pokud netouží po několika dětech, může si svoji kariéru budovat. Proč ne. Nebo pokud muž vydělává méně, než ona, bude to asi tak trochu nutné, aby si žena budovala kariéru. Takže myslím spíš muž než žena. Žena ve výjimečných případech – i když dnes už možná běžných.“

- uklízet

„Určitě oba. Oba dělají nepořádek, oba žijí v domácnosti spolu, tak proč by měla uklízet jenom žena? Navíc je to taková pěkná mužská práce. Spíš tedy vysávání. Drhnutí špíny, vodního kamene, čištění odpadů. To bych snad ani jako ženskou práci neviděla.“

- nakupovat jídlo

„Myslím, že společně, tedy při větších nákupech. Je to lepší. Oba vybírají, na co mají chuť. Co se hodí. Žena je zvyklá kupovat ty stejné potraviny dokola. Muž má rád změnu, rád improvizuje, takže to má výhodu. Pak samozřejmě pomůže ženě s nákupem. Jinak běžné denní nakupování je vhodné spíše pro ženy. Ale proč zase nepříjemnit muži jeden den v měsíci malým nákupem? Je to i pro jeho dobro. Alespoň bude vědět, kde co najde, co se vůbec prodává a tak.“

- ***starat se o finance v domácnosti***

„Spíš muž. Pokud je tedy spolehlivý a rozumný. Stále soudím dle toho, pokud tedy živí rodinu muž. Vydělává více peněz, tak ať tedy ví, za co se utratí a co kolik stojí. A má tedy i nějakou motivaci do práce chodit. Má představu o svých vydělaných penězích. Jinak rozhodování, jak s vydělanými penězi naložit by mělo být společné.“

- ***vzdělávat se***

„Samozřejmě oba. Dál bych toto téma ani nerozebírala. Jednoduše oba mají stejný nárok na vzdělání.“

- ***udržovat kontakty (mít přátele)***

„Stejný názor, samozřejmě oba. Ba dokonce je to nutné pro oba-mít přátele. Mít jednotlivé přátele, jen tak v soukromí si s nimi popovídat. Ale i společné přátele jsou důležité. Hezky se s nimi společně pobavit. A je dobré spolu trávit volný čas. Vědět, jak se k sobě chovají ve společnosti, je také důležité. Takže to slouží k lepšímu poznávání.“

- ***mít své koníčky, zájmy***

„Určitě oba dva by měli mít své koníčky a věnovat se jim. Čím více jich mají společných, tím lépe. Je důležité aby se oba realizovali a nezapomínali sami na sebe. Také je důležitý odpočinek. Pozor na stereotyp.“

- ***kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle***

„Snad oba. Ale myslím, že více to ovlivní spíše žena. Muži se rádi nechávají strhnout jejich vášnivými, či nevšedními nápady. Za to ženy rády odmítají, dělají drahoty, nebo nemají „náladu“ a muži s tím už nic nesvedou. Takže si myslím, že větší vliv mají ženy, i když si muži myslí, že ho mají oni.“

2. *Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?*

„Trochu ano. Záleží na povaze. Ženy s muži komunikují lépe. Vůbec opačná pohlaví si více rozumí. Stejná pohlaví mají tendenci soutěžit, ukazovat kdo je lepší a skoro se neposlouchat. Opačná pohlaví spolu mluví už jen ze zvědavosti, tím je pozornost větší a tím lépe si popovídají. V bližších přátelstvích si zase samozřejmě rozumějí stejná pohlaví.“

3. *Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?*

„Je mnoho odvětví, kde mohou pracovat výhradně jenom muži. A je spousta „ženských“ odvětví, kde tu samou práci zastane i muž. Takže bych řekla, že muži mají více příležitostí. To je tedy v zaměstnání. Jinak v životě možná mají také více příležitostí a šancí na koníčky, vzdělávání, přátelství. Protože prostě mají více času. Ať už ho tráví v práci nebo za zábavou. Jsou pořád někde jinde, navazují kontakty. A tím toho mohou více zažít, mohou se jim naskytnout nové a nové šance, ať už se to týká čehokoliv.“

4. *Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?*

„Záleží na povaze. Někomu to zcela vyhovuje, někomu nikoliv. Všeobecně myslím, že jsou z toho trochu v šoku. A pořádně ani reagovat nezačali. Zatím si myslím, že se s tím nějak perou. Ale časem pochopí, že s touto skutečností už nic nenadělají a budou si muset zvyknout.“

5. *Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?*

„V zaměstnání a jsou to řídící funkce. Muž je přeci jenom ráznější, má větší autoritu, není tak časově vytížený jako žena a může si dovolit mít v hlavě jednu velkou starost a to je práce. Žena musí zvládat spousty věcí v domácnosti a zaměstnání tohoto typu by pro ni nebylo vhodné. Navíc ženy jsou daleko citlivější a mnohdy tak velký nátlak by špatně snášely.“

6. *Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?*

„Myslím, že u nich vzniká rozpolcenost prostě přirozeně. Asi to mají dáno do vínku, že neví, co přesně je správné, co vlastně chtějí, jak se vlastně chovat. Mezi sebou o tomto problému moc

nemluví, s námi jen málo. Mají to v sobě a tak se to v nich nějak pořád pere. A pak to vyplouvá na povrch. Ta jejich rozpolcenost.“

7. *Jací jsou dnešní muži?*

„Tak to opravdu jistě nevím. Zatím jsem pořád ve fázi „prozkoumávání“. Nevím jací byli muži dříve. Ale jedno vím jistě. Jsou prostě jiní, jako my ženy. Protože všechno se postupem času vyvíjí. Změnila se doba, museli se zákonitě změnit i lidé. Tedy i muži i ženy. Prostě je to přirozené. Jinak si nedovoluji soudit dnešní muže všeobecně, protože nejsou všichni stejní. Záleží na povaze, na výchově atd. Je sice možné, že pár vlastností mají všichni stejné. Ale hodnotit je – nevím jak.“

Příloha V.

Záznamový arch
respondentka č. 12
Věk 26

1. Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

- kdo má vařit

„Vaření má být hl. doménou ženy, měla by rozhodovat co a kdy se bude vařit. Avšak muž by měl umět také něco uvařit, protože se může stát, že ona bude nemocná nebo mimo domov a on by si měl něco „uklohnit“ sám. Jídlo je pro muže velice důležité, tak by se neměli spoléhat na jiné.“

- starat se převážně o děti

„Dítě potřebuje péči a kontakt obou rodičů. Moc se mi líbí přístup tatínků, kteří se nebojí a nestydí dítě nakrmit, přebalit, vykoupat nebo jít na procházku s kočárkem. V minulých dobách by takový tatínek byl pro posměch od svých kumpánů nebo by vypadala neschopně matka. To už však dnes naštěstí neplatí. Nehledě na to, že touto společnou péčí dítě získává intimní vztah i s otcem a prohlubuje se jejich společná vazba.“

- financovat domácnost

„Finance jsou skoro vždy jablkem sváru partnerů. Začnou se po čase dohadovat, kdo platí více a kdo má nákladnější koníčky atd. Nemusí se tomu stát pokaždé, jestliže se stanoví hned na počátku pravidla. Nakládání s financemi bych rozdělila na tři kategorie: financování domácnosti a všech výdajů s tím spojených, peníze pro os. potřebu a peníze pro společnou potřebu neurčené k výdajům na domácnost. Ideálem je financovat domácnost napůl, ale také se musí přihlídnout k tomu, kdo vydělává více. O druhy financování – např. jídlo, energie, nájem..by se mohli partneři po čase vždy vystřídat. Každý měsíc by si také měl každý z partnerů nechávat pro svou os. potřebu nějakou předem dohodnutou částku, kterou ponechá na financování svých koníčků nebo dalších věcí, kterými si chce udělat radost. A za třetí: Oba partneři by krom úhrad nákladů na domácnost a peněz pro os. potřebu měli šetřit nebo společně hradit společnou zábavu, dovolené, výlety. Takže když to shrnu: Máme dobu emancipace, tzn. že ženy krom dosahování nových met v zaměstnání a v spol. žebříčku by na sebe také měly vzít více odpovědnosti ve financování a rozhodování o výdajích.“

- budovat si kariéru

„V tomto směru dnes panuje rovnoprávnost, takže ten, kdo má lepší předpoklady pro budování kariéry, může. V dřívějších dobách to byli zpravidla jen muži a dnes se může i žena utrhnout z rodinného hnízda, pokud souhlasí partner.“

- uklízet

„Záleží na typu bydlení. Byt v paneláku X dům na vsi. Aby se muž v paneláku tak nenudil, dala bych mu nstarosti některé domácí práce – např. luxování, mytí nádobí, atd. Něco jiného je to na vesnici. To muž především zabezpečuje práci kolem domku, na zahradě, v lese na dřevu, v létě sekání trávy, atd. Takže rozdíly jsou evidentní. Takže bych rozdělila typicky ženské a mužské práce v domácnosti, ale přihlíděla bych také k tomu, zda jsou tyto práce vyvážené. V případě že ne, je na místě pomoci druhému, aby např. pak měli více času pro sebe nebo na děti.“

- nakupovat jídlo

„Tyto nákupy by měli vykonávat oba a střídát se v nich v závislosti na tom, kdo končí dříve v práci nebo kdo z nich má cestu kolem supermarketu. Seznam věcí potřebných na nákup určuje vždy ten, do bude vařit nebo uklízet.“

- starat se o finance v domácnosti –

„Přibližně stejná odpověď jako na otázku financování domácnosti.“

- ***vzdělávat se***

„Právo vzdělávat se mají oba partneři. Záleží také na financích a výhodách, které větší vzdělání přinese v budoucnu (oběma).“

- ***udržovat kontakty (mít přátele) a mít své koníčky a zájmy***

„Oba si musí udržovat staré i nové přátele a mít své koníčky (i rozdílné než partnerovo), protože společností přátel a věnování se koníčkům si člověk vyčistí hlavu. „,

- ***kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle***

„Oba, intimní chvíle bych rozdělila na sex a na chvíle strávené spolu a organizované pro sebe navzájem. V obou případech by měli oba prokazovat stejnou aktivitu, aby se tak vzájemně přesvědčili že o sebe stojí. „,

1. *Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?*

„Ano a je jich moc. Žena se mnohdy vyjadřuje nepřímou, oklikou, neřekne přímo co chce a co potřebuje. Muž se zase nerad otevírá a mluví o citech. Mnohokrát se stane, že jedna a táž situace budí odlišné vnímání nebo si jeden myslí že je vše v pořádku, zatímco druhého něco z chování druhého irituje. Proto je důležité říci si vše co se mi na druhém líbí a za co si ho vážím a i také naopak, co na mě působí negativně. Špatně se to říká i poslouchá, ale člověku se uleví a pokud ten druhý má zájem o dobrý vztah, bude to brát v úvahu.“

3. *Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?*

„Myslím si, že ještě stále jsme se to u nás nenaučili. Nejenom, že u nás panuje pohlavní diskriminace, ale i věková. Dnes už pomalu čtyřicetiletá, celkem dobře vypadající žena nedostane práci, protože místo ní je přijata dvacetiletá slepička bez zkušeností, protože se líbí šéfovi.“

4. *Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?*

„Je to věc každého muže, jak se s tím popere. Záleží to na jeho sebevědomí a egu.“

5. *Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?*

„Muž by měl vykonávat fyzicky náročnější práci a ženy by se zase měly uplatnit tam, kde je třeba cit a trpělivost. Ale nechci škatulkovat. Je to individuální.“

6. *Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?*

„Já jsem se ještě s takto rozpolceným mužem nesetkala. Každý si má být vědom své role. Ten, kdo to neví se teprve hledá.“

7. *Jací jsou dnešní muži?*

„Dnešní muži jsou v jádru stejní jako ti minulé. Dle mého názoru to nejde takto srovnávat. Určitě starší muž je zralejší vlivem zkušeností i minulých nezdarů, je zocelenější a vyrovnanější než např. dvacetiletý mladíček. Může to být ale i naopak. Každý muž je jiný. Má na to vliv výchova, sebedůvěra, vliv kamarádů, jeho priority atd.“

Příloha VI.

**Záznamový arch
respondentka č. 19
Věk 25**

1. Představy o rozdělení úkolů v domácnosti

- kdo má vařit

„Vařit může kdokoli, je to o tom koho to baví, kdo má čas, kdo to umí. Muži z mého okolí vaří výborně, více experimentují. Ženy naopak vaří klasiku, rychlá jídla apod.“

- starat se převážně o děti

„Pokud to jde, měla by být nějaká dělba práce, potom je jedno, že je muž na mateřské dovolené, pokud je muž dostatečně silná osobnost, aby ji a pokud má žena lepší postavení v zaměstnání.“

- financovat domácnost

„Opět jakási dělba. Nesouhlasím s tím, že rodinu musí stoprocentně zabezpečit muž.“

- budovat si kariéru

„Je na rozhodnutí partnerů, můžou existovat dvoukariérní partnerství, pokud existuje nějaká dohoda, jak to bude vypadat s chodem domácnosti, s výchovou dětí apod. Většinou, ale má žena poněkud omezené možnosti.“

- uklízet

„Dělba práce, každý z partnerů, který má zrovna čas, tak uklidí, co je nutné. Znáám ze svého okolí muže, kteří zehlí a ženy, co vyměňují zásuvky

- nakupovat jídlo

„Pokud to jde, tak společně.“

- starat se o finance v domácnosti

„Každý přispěje svoji špetkou do mlýna. A rozhodovat každopádně společně.“

- vzdělávat se

„Asi se opakují, ale opět oba, pokud mají zájem.“

- udržovat kontakty (mít přátele)

„Partnerství jakékoli, není vlastnictví, takže opět oba, nicméně je dobré najít nějakou rovnováhu. To znamená, že kdokoli z partnerů se může stýkat se svými přáteli, ale to neznamená, že s nimi bude trávit veškerý svůj volný čas.“

- mít své koníčky, zájmy

„Je super, pokud mají partneři nějaké společné zájmy, ale mít i zájmy, které partner nesdílí.“

- kdo má mít větší vliv na společné intimní chvíle

„Společné intimní chvíle by si měli partneři užívat stejnou měrou. Nesouhlasím s tím, že by měl o něčem rozhodovat pouze jeden z partnerů a ani si to nedovedu představit.“

2. Vidíte nějaké rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou? Pokud ano, jaké?

„Muži obecně méně pitvají, jsou pragmatičtější, než ženy.“

3. Mají muž a žena stejné příležitosti, rovné šance?

„Stále jsem přesvědčena, že nikoliv, na druhou stranu mám pocit, že je to jenom nafouknutá bublina, a že většina žen po tom ani netouží.“

4. *Jak si myslíte, že muži reagují na narůstající emancipaci žen?*

„Je otázka o jakou emancipaci se jedná já osobně nijak nevítám, že bych s měla rovnat mužům, chci být stejně ohodnocena, ale vyžadují, aby muži byli ochránci a ženy klasicky ženami.“

5. *Jaké si myslíte, že je nezanedbatelné místo pro muže ve společnosti?*

„Každé, na kterém právě jsou, zrovna tak, jako ženy.“

6. *Vzniká u mužů rozpolcenost z nedostatku svého jasného postavení ve společnosti či nejasné role?*

„Nic takového nevnímám.“

7. *Jací jsou dnešní muži?*

„Jako dnešní ženy, každý je jiný. Záleží na tom, jaký hodnotový žebříček uznávají. Najdeme muže, kteří si tvrdě budují kariéru za cenu osobních ztrát, zároveň ale i muže, kteří se více věnují rodině po citové stránce.“

ABSTRAKT

VOHRADSKÁ, P. *Role muže ve společnosti pohledem současných mladých žen*. České Budějovice 2009. Diplomová práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra praktické teologie. Vedoucí práce Mgr. Michaela Svobodová, Ph.D.

Klíčová slova: gender, muž, žena, rozdíly, role, rovnost, komunikace, sociální role.

Práce v teoretické části je zaměřena na roli mužů ve společnosti, postavení ženy. Rozdíly mezi muži a ženami, rozdíly v komunikaci mezi mužem a ženou. Rozdíly z generového hlediska. Průběh a fáze lásky u mužů. Pohled na muže a ženu a jejich rovné šance.

Praktická část obsahuje rozhovory se ženami ve věku 20ti – 30ti let. Ve věku kdy si ženy vybírají své životní partnery, popřípadě se rozhodují pro kariérní růst. Proto se jejich názory mohou i radikálně lišit. Z odpovědí na sedm otázek vyplývá pohled těchto žen na muže. Ženy se vyjádřily k otázkám týkajících se činností mužů v domácnosti, k problematice emancipace apod.

ABSTRACT

VOHRADSKÁ, P. The view of current young women about the role of a man in a society. Ceske Budejovice 2009. Graduation theses of the South-Czech university in Ceske Budejovice. Faculty of theology. Department of practical theology.

Supervisor: Mgr. Michaela Svobodová, Ph.D.

Key Words: gender, male, female, differences, role, equality, communication, social role

This work in the theoretical part focuses on the role of men in a society and on the position of a woman. It also describes differences between men and women, differences in communication between a man and a woman and differences in a general perspective. It gives an insight in the process and phases of men being in love. It also gives an outlook on a man and a woman and their equal chances.

The practical part includes interviews with women who are between 20 – 30 years of age. In an age when women either choose partners for life or they choose for building their career. Therefore their opinions might be radically different. They answered seven questions and the results show what kind of look they have on men. Women expressed what they think about the questions which refer to men working in households. Their opinions are given about what men probably think about the emancipation of women.